

ברכה מזכה לזאת

המדריך הטכני המלא
להורים ובעלי שמה

ברכת מנהלות

קובץ טיפים וסידורים טכניים להורים מחתנים // גרסה 14

מזל טוב! הגיע הרגע!

השמחה פורצת גבולות, העין דומעת באושר, ואי שם בעומק הלב - אולי מנקר חשש קל... כהורים, הנכם עומדים לקראת מסע של הוצאות כבירות, שגם משפחות אמיות מתקשות לעמוד בהן. בדורנו עלות המחיה גבוהה מאוד, וההוצאות לקראת החתונה הן בסדר גודל בלתי נתפס, ק"ו עבור אברכים ובני תורה החיים בצמצום. חובה לדעת כי כל הנכתב כאן הינו בגדר 'אפשר', 'מקובל' או 'רצוי', ובשום אופן לא בגדר 'צריך'! בכל פרט ניתן להשקיע עוד ועוד ואין לדבר סוף.

מטרת קובץ זה הינו להקל עד כמה שאפשר על עול הסידורים הרבים בתקופה עמוסה זו, ולאפשר למארגני האירוע, לראות מה עומד בפניהם, מה עליהם להסדיר ומתי. תקוותנו כי קובץ זה יסייע בשמירה על הרוגע הנפשי הנחוץ לתקופה זו, ויאפשר להיפנות בלב שקט ורגוע לחוש בשמחה הגדולה ולהודות לקב"ה על רוב חסדיו, בידיעה כי רוב הסידורים הנדרשים מצוינים כאן, ואין צורך להפעיל את הראש במחשבה "מה עוד נשאר..." (בהזדמנות זו נמליץ גם לנהל יומן, וכך לשלוט בזמנים ובתאריכים של הסידורים הנדרשים).

גרסתו הראשונה של הקובץ הייתה פרי מחשבתם ולקחייהם של כותבי השורות, אך במהלך הזמן שחלף מאז, נשלחו אלינו מאות פניות בנושא, ונחשפנו לכאבם של אנשים רבים ומשפחות שאיבדו ממון רב ושמחתם נפגמה מאוד, ולאחר מעשה חשו כי "אם רק היו אומרים לנו...". אותם הורים שיתפו אותנו בחוויותיהם ולקחייהם, כדי שנפיץ את המידע ונחסוך עוגמת נפש מרובה לאחרים. את הלקחים הרבים והמסרים שתלנו בטקסט שלפניכם ברציפות, והשתדלנו להדגיש דברים שרבים העירו. כיון שכך, גם לבעלי ניסיון ול"מחנתנים וותיקים" מומלץ לעבור על הקובץ בעיון לפחות פעם אחת, וחכם למד מניסיונם של אחרים.

הקובץ פונה להורי הזוג על פי הרווח והמצוי, אך לא מן הנמנע כי מסיבות שונות - הסידורים לא יבוצעו על ידי ההורים אלא על ידי הדודים, האחים, החברים, אמרגן מקצועי או כל גורם שהוא. רוב מוחלט של המידע רלוונטי לכל מארגני האירוע, ולא להורי הזוג דווקא.

מותר ומצווה להעביר קובץ זה לתועלת הכלל, אך אין להעתיק ו/או לשנות מצורתו המקורית בשום פנים ואופן, ואין לעשות בו או בחלק ממנו כל שימוש מסחרי, לרבות מכירתו בכל סכום ו/או צירופו לפרסומים, חוברות ומגזינים מכל סוג, ללא אישור בכתב מהנהלת הגמ"ח. אין לפרסם את הקובץ ברשת המקוונת בכל צורה שהיא, למעט משלוח במייל לנמען יחיד, או קישור (לינק) לאתר [טקסט רץ הוצאה לאור](#). כל הזכויות שמורות לגמ"ח ברכת ישראל ע"פ דין תורה ולהבדיל ע"פ חוק. עקב ניסיונות חוזרים ונשנים להעתקת החומר או חלקו בדרכים שונות ומתוחכמות על ידי גורמים פרטיים ומסחריים, הננו שבים להתריע כי כל שימוש שלא בתנאים הנ"ל יגרור תביעה מיידית!

בברכת מזל טוב | גמ"ח ברכת ישראל

לקראת השמחה // הנחת אבן הפינה (לפני הווארט)

בשעה טובה ומוצלחת הוחלט כי בניכם היקרים שיחי' יבואו אי"ה בבית האירוסין, וכעת עליכם ההורים להיפגש, להכיר ולשוחח, וכן לסכם על שיתוף הפעולה **בהנחת אבן הפינה**, היסוד והתשתית לבית הטרי שעומד לקום אי"ה לתפארת המשפחה.

בלעדיכם ההורים – לא היו באים הזוג לאן שהגיעו, ובלעדיכם – יהיה להם קשה מאוד מאוד להמשיך הלאה ולהתבסס. לכן כדאי שהדברים כולם ייעשו מתוך חשיבה מושכלת, הבנה, הכלה וכבוד הדדיים ובעיקר – מתן תחושת יציבות וביטחון לזוג הטרי.

לפני שנציין רשימת פרטים שבהם כדאי לדון, נעלה המלצה כללית שחזרה על עצמה מאינספור הורים, והיא לדון בכל פרט ובכל צעד עם הצד השני כדי למנוע החלטות או צעדים חד צדדיים, אי הבנות, תמיהות, אי נעימויות ועוד. הן בתחילת הדרך, והן לאורך כל התקופה עד החתונה ועד בכלל. סיפרו מספר מחתנים כי אחר ששאלו בעדינות ובחשש על אפשרויות מסוימות מול הצד השני (כגון חסכון בפרט כלשהו מתוך ים ההוצאות, או מנהג מסוים) גילו להפתעתם כי הצד השני שש על כך או שזה לא עקרוני בעיניו כלל, והושגה הבנה מיידית.

[במאמר המוסגר, ישנם 'כללים' מסוימים שרווחים בחלקים מהציבור, מגזר-מגזר ומגזר, כגון שמנהגי החופה נוטים בעיקר לצד החתן (שהיה הוא מביאה לחופתו שלו), ששמחת האירוסין נערכת על ידי הכלה וכדו', אך על כל אלו ראוי להביא את המעשה המופלא הבא: באמריקה, בתקופת **הגר"מ פיינשטיין** זצ"ל, היו שנהגו שההורים (האב והאם) מובילים את בנם לחופה, והיו שנהגו ששני האבות מובילים את החתן, ושני האימהות את הכלה (כמנהג א"י). חילוקי מנהגים אלו יצרו לא פעם חיכוכים קשים בין המחנות, וגרמו לעוגמת נפש לשני הצדדים, אשר כל אחד מהם עמד על עקרונותיו במלוא התוקף. כששאלו את הגר"מ זצ"ל כיצד לנהוג בעניין, השיב: "אצלנו במשפחה יש עקרון ברזל, שאיננו מוותרים עליו בשום פנים ואופן! **אצלנו נוהגים אין שהמחותנים רוצים...**"

זאת בייחוד לאור העובדה שכל חיכוך קטן בשלב רגיש זה של הקמת הבית, עשוי להיות בעל השפעה לטווח ארוך מאוד, ועל אחת כמה וכמה אם הובא לידיעת הזוג. מכאן **המלצה חמה שלא לערב את הזוג עצמו כלל** בשום נושא שבו יש דעה שונה או חילוק, וכל דיון מסוג זה יבוצע **באופן ישיר בין ההורים**, ובשום אופן לא דרך הזוג עצמו שלא אמור לדעת ולהיות מעורב כלל! קטע זה התווסף לאור עשרות

(!) פניות שקיבלנו וסיפורים על מקרים כאלו, שהחלו במתח וכו' ואחר שיחה נעימה וידידותית - הכול בא על מקומו בשלום. בכל מקרה, **לא בכך עוסק קובץ זה** כי אם בהבאת המידע הטכני בלבד, ויעשה כל איש כתבונת לבו, והאמת והשלום אהבו.

על חלק מהפרטים מקובל לדון בכל אתר ואתר, ועל חלק פחות. כמו כן, יש שמעדיפים לסגור ולכתוב כל פרט ופרט בהגדרות ובסכומים מדויקים ובכך למנוע כל חיכוך אפשרי, ויש שנוטים יותר לסגור 'כללית' (בלשון "כמנהג בני תורה" וכיו"ב) ולא לרדת לרזולוציות ופרטים. עצם הפער עשוי לעורר חיכוך קל ונדרשת מוטיבציה רבה והבנה הדדית. שקלו האם עדיף אי נעימות קלה כעת, או סיכון לפיצוץ בהמשך.

למרות שקשה להתאים רשימה למגזרים רבים ולמנהגים הקוטביים בתחום, השתדלנו להביא להלן את רוב הפרטים, וילקט כל אחד את הפרטים הרלוונטיים לגביו, ואת המשקל שמייחס לכל פרט.

- מקום מגורים**, קבוע? גמיש? רכישה? שכירות? ההורים מחליטים? הזוג מחליט?
- תמיכה לרכישת דירה** [מי נותן, כמה נותן, מתי, איך], מה נכלל [הוצאות נלוות, שיפוצים, מסים, עמלות].
- תמיכה לרכישת ריהוט**, לרוכשי דירה, **מה** [סלון; ספרייה / שולחן / כסאות / מטבת; ארונות / פינת אוכל / שיש / סנטריה חדר שינה; מיטות / ארון / שידות / קומודה] **כמה** [הגבלת סכום כולל, הגבלת סכום לכל פריט, הגדרת רמה כללית].
- תמיכה ברכישת מוצרי חשמל**, מוצרי **בסיס** [מקרר, מכונת כביסה, תנור, כיריים] **ותוספות** אם יש [מיזוג בעיקר, מיקרו, חימום].
- תמיכה בשכירות דירה** [אם יש/אין דירה אחרת, ומה במקרה אם ישתנו הנתונים ותהיה דירה].
- תמיכה בזוג**, באופן כללי ופרטני, האם בכלל, כמה, בד"כ ע"פ המדובר מלכתחילה.
- ארגון האירועים**, מי עושה מה [שמחת אירוסין - אם ואיפה? איפורה? שבת שבע ברכות - רק, או יחד במקום אויפרוף].
- הוצאות החתונה**, לא שייך לסגור פרטים ממש, אך אפשר להגביל סכום או לראות שרף המושגים זהה ביחס **למקום השמחה** [סגנון, כשרות, רמה, מס' מנות משוער לכל צד ואופן חלוקתן] **ולאנשי המקצוע** [הגבלת סכומים? תזמורת, צלם].
- מנהגים**, באופן כללי, האם יש מנהגים מיוחדים, האם יש ציפיות מיוחדות וחריגות.
- מתנות**, באירוסין ובחתונה, **למי** - לזוג / להורים / לאירוע (מה אם יהיה עודף), **למה** - לזוג כרצונו / לדירה (יש שחוששים לבזבז סתמי) **ממי** - מה לגבי מתנות שיועדו רשמית לנמען אחר מהמסוכם.
- מה עוד?** נסו לחשוב מה רלוונטי עבורכם... היוועצו בהורים או באחים המנסים.

שלב ראשון // למחרת הווארט

יש דברים שכדאי למהר בסגירתם ככל הניתן, ומיד לאחר ה'ווארט' מומלץ לגשת אליהם:

"הצד השני"

בהמשך לנכתב בראש הקובץ, חשוב מאוד לאורך התקופה לתאם כל צעד עם הצד השני, וכל שכן לפני שסוגרים משהו. ובין היתר:

- אולם** - מקום, רמה, מס' מנות, תפריט, זמנים, תשלום ועוד.
- תזמורת** - אמנם מקובל שהחתן קובע, אך לא בהכרח, וכן לגבי שירים, סגנון, מיקרופון, שעות ועוד.
- צלם** - רמה, עלות, זמנים, סיוך, סטודיו, צלמת נשים, וידאו.
- הזמנות** - נוסח, שעה, עיצוב, גודל, סוג, כמות, משלוח.
- ציוד בהשאלה** - מזוודה לחופה וכדומה - שלא יביאו פעמיים (ויותר גרוע - לא יביאו כלל).
- תשלומים** - לאנשי המקצוע ולמלצרים בסוף האירוע, כמה, מי מהצדדים משלם (ראה להלן).
- כיבודים** - תנאים, סידור, עדים, כתובה, ברכות, ברהמ"ז, ברכות.
- לו"ז** - לחתונה, מתי חופה (שקיעה?), חדר ייחוד, ריקודים, ברהמ"ז, סיום.
- שבע ברכות** - מי עושה, היכן, מתי, מי מגיע, כמה מזמנים, פנים חדשות.
- שבת** - אויפרוף/שבע ברכות (רבים עושים יחד ומשתתפים בעלות), מי מגיע, כמה, ילדים, מצעים וכו'.
- דירה** - קנייה ו/או שכירות, מקום, משכנתא, השתתפות, ריהוט ועוד - מן הסתם נסגר מראש.

אולם

הפעולה הראשונה שאתם עושים בו ברגע ש'סגרתם', זה **לחפש אולם**, אשר על פיו ייקבע גם תאריך החתונה. יש תקופות פחות עמוסות במהלך השנה (חורף, אלול), ויש תקופות שתוך כמה שעות - האולם עלול להיפתק! לכן כדאי מאוד להזדרז ולבדוק כמה אולמות בו זמנית, ואת המתאים ביותר - לסגור. יש אולמות שהקייטרינג מוזמן בנפרד, וגם אותו מומלץ לסגור מידי. מובן כי צעד זה (כמו כל הפרטים בהמשך) צריך להיות מתואם ומוסכם עם "הצד השני". ודאו שאין משהו חשוב בשייבה / סמינר / עבודה / משפחה בתאריך זה.

לנוחותכם, תוכלו להיעזר ב**רשימת האולמות של גמ"ח ברכת ישראל**, הכוללת פרטים מלאים על אולמות מכל רחבי הארץ; שם, כתובת, איש קשר, טל', מספר מקומות, נגישות האולם ועוד. את הרשימה ניתן להוריד ישירות מאתר **טקסט רץ הוצאה לאור** (פתוח בכל הסינונים). במידה ואתם עורכים שבת אויפרוף / שבת שבע-ברכות באולם או קמפוס - כדאי גם לתפוס תוך מספר ימים.

לאחר שסגרתם עם האולם 'בעל פה' - תתבקשו בד"כ לתת מקדמה תוך כמה ימים, וכן לשבת ולסכם את כל הפרטים לאירוע. אז רגע לפני שאתם משלמים מקדמה, וחותרים על חוזה עם הנהלת האולם - הנה כמה לקחים וטיפים **חשובים מאוד**:

- ☑ **חשמל** - ודאו שאין שעון חשמל המכבה את התאורה או השקעים מוקדם מדי לזמן הסיום שלכם (במיוחד לנהגים לסיים באיחור). וכן שיהיה חשמל בכל השקעים (עבור עיצוב כיסא כלה, מטבח, צלם ועוד).
- ☑ **שעות** - ודאו שהאולם ייפתח כבר בשעות אחרי הצהריים המוקדמות עבור צוות הקייטרינג ועבורכם, שהרצפה תהיה נקייה, שהשולחנות יהיו מסודרים, שיש חשמל, שהמלצרים כבר יהיו בשטח, שהמטבח יזרום בקצב הרצוי ועוד, לפי ההסכם.
- ☑ **ניקיון** - ודאו האם האולם מציע כחלק מהמפרט גם ניקיון של הכניסות, השירותים, שולחנות הבר ועוד במהלך האירוע. אם לא תדרשו לעיתים לא תקבלו. אם יש צורך, תאמו מראש על פיניו מהיר של השולחנות בסוף הסעודה כדי לפנות מקום לריקודים. פעמים רבות זה מתעכב או לא נעשה כלל, ויוצר צפיפות ועומס בריקודים.
- ☑ **אירועי בוקר** - ודאו שאין באותו היום אירוע בבוקר או בצהריים, ואם יש - דאגו עוד יותר להבטחה ברורה שהכל יהיה מוכן בזמן, שכיסא הכלה וציוד נוסף אם יש - יישמר היטב היטב. במקרה כזה מומלץ מאוד לבקש מבן-דוד כלשהו שיקפץ בצהריים לוודא שהכל תחת שליטה.
- ☑ **טלפונים** - קחו מספר של מנהל האירועים, איש התחזוקה, ביטחון, אחראי מטבח/רוב המלצרים ועוד, לעת הצורך.
- ☑ **טיפ למלצרים** - אם תרצו, תוכלו לבחון אופציה לתת טיפ קבוע מראש לרב-מלצרים עבור כל המלצרים, **על תנאי** שהם לא מגיעים לבקש בסוף האירוע. זה נוח מאוד - עקב העומס של האיחולים והברכות בסוף האירוע, הצילומים והסובב.
- ☑ **אוכל שנתר** - יש אולמות שבאופן שערורייתי לא מוכנים לתת לבעל השמחה את המנות שנתרו (יש להם מחר עוד אירוע...), על אף שהוא שילם על כך טבין תקילין! התנו על כך מראש, גם אם כעת לא נראה לכם שתצרו לקחת.
- ☑ **תנאי ביטול (חלילה)** - מה קורה במקרה של ביטול האירוע חלילה? האם הכסף משולם מראש? באירוע? יוחזר? כמה זמן מראש? שלא תדעו, אך כדאי לתת את הדעת לנקודה זו (בקורונה למשל, זה יצר אינספור סיפורים כואבים).
- ☑ **מחיר** - כולל הכל-הכל! בעלי שמחה רבים מצאו את עצמם משלמים על תוספות לא צפויות, כגון "ניקיון", "תאורה" (אמיתית!), "שירות" (חוץ מהטיפים למלצרים!), "משגיח כשרות" (אפילו שהזמינו קייטרינג יקר עם תעודת כשרות כדן...), אבטחה ועוד.

חובה לעגן הכל בחוזה חתום! ובמידה ויש חוזה מטעם האולם - עברו עליו בעיון, ואל תהססו להוסיף 'כוכביות' משלכם... גם אם האולם יגיד לכם "נו באמת, מה, מה צריך... שטויות נו...", זכרו: אי נעימות קלה כעת = שלוות נפש מרובה לאחר מכן.

קייטרינג

יש אולמות המספקים בעצמם את האוכל המבושל במקום, יש אולמות החתומים על הסכם עם קייטרינג ספציפי ויש אולמות בהם תוכלו להביא קייטרינג לפי בחירתכם. כאשר אתם עורכים חישוב של העלויות ומשווים בין אולמות (אם ישנן כמה אופציות) - חשבו את המחיר הכולל של שכירות האולם + עלות המנות בכמות המוזמנת על ידכם. לא תמיד האולם הזול במחיר המנה, יהיה בסוף זול יותר כאשר תוסיפו את מחיר המקום. **חשוב!** גם בחלק האוכל, עליכם לבדוק את המחיר כולל הההההכל.

באולמות הפופולאריים בקרב אנ"ש לא מקובל להגיש 'טעימות', ובד"כ התפריט מוכר לציבור היטב ואפשר לסגור תפריט גם בטלפון. אם אינכם יודעים בדיוק כמה מנות תצטרכו - בדקו עם הקייטרינג אפשרות של "מנות רזרבה", כלומר - שבמידה ותהיה צפיפות המלצרים יפתחו שולחנות חדשים, ורק אז תשלמו עליהן. מאידך חשוב שבמקרה כזה המלצרים לא יחליטו על דעת עצמם, אלא ישאלו אחראי מהמשפחה (דאגו למנות אחד כזה, עי' להלן 'סדרן לחתונה'). הדבר נכון גם לגבי 'בר' (מנות משמחים).

מובן מאליו (כלומר, תבדקו מו כי מספר המנות המסוכם ששילמתם - אמור להיות ערוך מראש, ולא "ייערך בהתאם לביקוש באירוע עצמו". כמו כן, ראו שחלוקת המקומות תהיה בצורה הגיונית לשולחן ולא צפופה מדי. חשבו מראש האם לשים שולחן כבוד ('מזרח'), וכמה מקומות לשים בו, שלא יהיה סתם ריק או גרוע יותר - יחסר מקום (אולי אפשר גם איתו לשחק קצת ולהרחיב תוך כדי אירוע).

אם מציעים לכם מספר תפריטים מוכנים ברמות שונות, בדקו האם השדרוג לתפריט היקר יותר מוסיף לכם בפועל תוספת משמעותית (על השולחן, לא על הדף...), או שההפרש אינו שווה את הפער. כאשר אתם בוחרים תפריט, במיוחד באולמות הנחשבים יוקרתיים יותר, אל תתרגשו משמות מפוצצים של מאכלים, העשויים להתגלות כמוכרים ופשוטים למדי (בד"כ במקומות כאלו כן מוגשות טעימות מראש במעמד החתימה עם האולם).

הנהגים להגיש בר של מנות למשמחים, ויודאו עם הנהלת האולם כי העניין יתפקד, קורה פעמים רבות שבמהלך המולת החתונה נשכח העניין, האוכל לא מסופק לשולחן הבר, הזבל נערם, השתייה מתכלה, האספקה מפסיקה מוקדם מדי והמנות משמחים שאותן רכשתם במיטב כספכם - כלל לא מוגש לציבור בפועל! כמו כן, בדקו שהמלצרים יפנו את השולחנות בזמן הריקודים אם יש צורך, לעיתים הם שוכחים, ובמיוחד אם יש קייטרינג חיצוני. על כל הפרטים הללו, מומלץ למנות אחראי ולהסיר מלבכם (ראה להלן: סדרן לחתונה).

כאשר האוכל אינו מוכן במטבח האולם אלא מיובא מבחוץ, חשוב לבדוק שתהיה אפשרות להשתמש במטבח של האולם אם יש. קורה שהנהלה מסרבת, משגיחי הכשרות מסרבים וכו'. בדקו עניין זה מראש. אם האוכל מיובא מבחוץ, חשבו מראש לגבי התפריט על סוגי מאכלים הנוטים להיהרס בהובלה, פריטים עדינים העשויים להתפרק או אוכל רגיש (עלים, גזר, קוסקוס וכיו"ב) שעשוי להתקלקל במהירות, במיוחד בקיץ ובזמנים חמים. חתמו **בחוזה כתוב וברור** את כל הפרטים שסיכמתם (בד"כ הקייטרינג עצמו דורש זאת), ודאגו לוודא במהלך האירוע שההסכם בוצע במלואו (כנ"ל, עי' סדרן לחתונה). על פי רוב, תדרשו לתת מקדמה מראש בזמן חתימת החוזה, של אחוזים מסוימים מהעסקה.

טיפ! אם יש לכם בעיה של חוסר מקום, ניתן להביא אתכם לאולם שקיות ממתקים עסיסיות ומשתלמות (פעקאלאך) לילדי המשפחה החמודים, ולחלק אותם מיד בתחילת הסעודה מחוץ לאולם. כך תדעו שלפחות המבוגרים התיישבו כולם ומצאו מקום, וכולם יצאו מרוצים. במקרה כזה, בדקו האם כדאי להזמין במרוכז גם לשבת.

צלם

גם בשוק הצלמים יש ביקוש גדול, וכדאי להזדרז. מצד אחד - מה שנוטר מן החתונה (במישור הטכני!) זה התמונות וההסטרות, מצד שני - אין הרבה זוגות וותיקים שפותחים את האלבום על בסיס יומי, וגם לא חודשי. על פי בדיקה שערכנו, ממוצע הפתיחות של כל זוג נע בין חמש פעמים, לבין לא יותר מעשרים פעם, כחלוף עשר שנות נישואין! כמו כן, ישנם צלמים יקרים יותר מהסטנדרט, שאיכות עבודתם אינה מצדיקה את מחירם הגבוה. לכן ראוי לכאורה שלא להפריז במחיר גבוה מדי, אך גם ניסיונות לחסוך מדי עלו בעוגמת נפש מרובה. מניסיוננו, צלמים צעירים ופחות מוכרים – משקיעים הרבה יותר בעבודתם כדי להוכיח את עצמם, לעומת צלמים מפורסמים ושבעים שלפעמים נראה כי הם קצת נשחקו. שיקול דעת והידברות עם 'הצד השני' עשויים להוביל למסקנה מותאמת עבורכם.

יש צלמים שיאפשרו לכם לבחור בעצמכם את התמונות הטובות מבין כל התמונות שצולמו (חלקם על ידי תוכנה ייעודית), ויש צלמים שעושים זאת בעצמם. מה עדיף? תחליטו אתם. המציאות מוכיחה שגם לזוגות זריזים וחרוצים - זה עלול להיסחב על פני חודשים.

סיור צילומים; אם חשוב לכם תאמו גם את הפרט הזה. קיבלנו מכתבים כואבים מאוד בנושא, וכלות רבות התחרטו ממש על הסיור. הסיבות הנפוצות; חום והזעת יתר לפני האירוע (או גרוע יותר; גשם שוטף..), לכלוך, אבק ובוץ על השמלה, לחץ וטעויות בחישוב הזמן, איחור לחתונה ועייפות שנוצרת מהסיור. לכן כדאי לשקול היטב האם באמת התוספת באלבום תהיה כל כך משמעותית. אם חשוב לכם - יתכן מאוד שישנה חורשה, מצפה, גן או אתר יפה לא רחוק מהאולם, ואפשר לקפוץ אליו קצת לפני החתונה, או אחרי, במעט מאמץ.

שידור חי: במידה ויש לכם קרובי משפחה בחו"ל או שאינם יכולים להשתתף באירוע מכל סיבה, ניתן לצלם את החתונה בשידור חי. אפשרות פשוטה וקלה היא להפעיל שיחת וידאו עם ZOOM או Google Meet ממחשב נייד או פלאפון בנקודה גבוהה באולם, או מישוה שיהא אחראי להסתובב עם המכשיר (רק שיחוס על עיני הצופים, וידאג לחצובה יציבה או לפחות מוט סלפי). אפשרות איכותית ומקצועית יותר היא להתחבר לצלם עצמו או עובד מטעמו, ואם יש לכם בכך צורך – בדקו זאת מראש מולו, הוא ידע להדריך אתכם (ולעדכן בעלות).

חובה: הכינו מראש **חוזת כתוב, מפורט וברור**, והעתיקו את מה שרלוונטי עבורכם מתוך הפרטים הבאים. צלמים רבים מציעים חוזה של עצמם, ויש לוודא שהפרטים הבאים מגובים גם הם. קצת מאמץ בשלב החוזה, עשוי לחסוך הרבה כסף ועוגמת נפש.

בסיס המקובל כסטנדרט:

- האירוע יהיה באולמי _____ בעיר _____ בתאריך _____ (עדיף לועזי למניעת טעות) _____, _____, _____.
- הצלם עצמו יהיה נוכח לאורך כל הזמן המסוכם, ולא "צוות מטעמו" (אלא אם סוכם כך מראש).
- הצוות כולו יהיה באולם משעה _____ עד שעה _____ בדיוק (אופציה: למעט הצלמת, שתגיע בשעה _____ עד _____).
- בתחילת האירוע ו/או בסופו יהיו צילומי משפחה עם/בלי רקעים, וכן צילומי חוץ לחתן ולכלה.
- אם יהיה צורך בתוספת זמן בסוף האירוע, המחיר יהיה: _____ ש"ח לשעה, בחישוב יחסי של הזמן.
- התמונות יודפסו על אלבום מסוג _____ בגודל _____, ובו _____ דפים מודפסים.
- לצורך האלבום ניתן יהיה לבחור ב _____ תמונות מתוך כל התמונות שצולמו.
- זכויות היוצרים על כל הצילומים יהיו של המשפחה באופן מלא ובלעדי.
- החומר לא יפורסם על ידי הצלם בשום פלטפורמה, לרבות קידום מכירות של שירותיו, ללא הסכמה ממצמין העבודה.
- בנוסף, הצלם ייתן גם _____ אלבומים (להורים) מסוג _____ בגודל _____.
- אמצעי אחסון/לינק עם תמונות האירוע באיכות פיתוח, יגיע לכל המאוחר עד לתאריך _____ או _____ ימים מאז שגמרו לבחור.
- האלבום המודפס יהיה מוכן לכל המאוחר עד לתאריך _____ או לחילופין _____ מאז שסיימתם לבחור.
- מחיר הסופי של הכול, כולל: צלם, צלמת, וידאו, עריכה, (משלוח), ותוספות, יהיה _____ ש"ח והכל כולל מע"מ
- _____% ישולם כמקדמה על החשבון, _____% ישולם בסוף אירוע, ו-_____% ישולם עם קבלת האלבום. | חתימה |

תוספות אופציונאליות:

- ייערך סיור צילומים לפני האירוע עם הצלם עצמו, החל משעה _____ במקום _____ (פחות מומלץ, כאמור)
- תהיה צלמת נפרדת לנשים, באיכות צילום מקבילה לצלם.
- יהיה צילום וידאו באיכות של לפחות FullHD 1080 (רצוי 4K) למשך כל האירוע.
- הוידאו ייערך כראוי ויוגש לצפייה נוחה על אמצעי אחסון ב _____ עותקים / אחסון בענן ללא הגבלת זמן.
- בנוסף לוידאו ייערך קליפ (תקציר מושקע) בהתחלה.
- החומר יועבר בשידור חי דרך פלטפורמת _____ במהלך האירוע
- _____ עותקים של הוידאו יגיעו לכל המאוחר עד לתאריך _____

- מחיר סטנדרטי של כל הנ"ל אצל צלם מקצועי ומוכר, אמור לעמוד על כ-7000 ש"ח בערך. צלמים מתחילים לוקחים פחות. כשתקבלו את החומר מהצלם, כדאי לעשות כמה גיבויים למקרה שיאבד אמצעי האחסון חלילה. מומלץ מאוד לגבות (גם) בענן, כגון גוגל דרייב וכדו'.

יש צלמים שיאפשרו לכם לבחור בעצמכם את התמונות הטובות מבין כל התמונות שצולמו (חלקם על ידי תוכנה ייעודית), ויש צלמים שעושים זאת בעצמם. מה עדיף? תשאירו לזוג להחליט... רק אך המציאות מוכיחה שגם לזוגות זריזים וחרוצים - זה עלול להיסחב.

תזמורת

ענף התזמורת מופעל בעיקר על ידי 'אמרגנים' (סוכני מכירות). בהרבה ישיבות ישנו אמרגן קבוע לתזמורת אשר ניתן לפנות אליו להסדרת תזמורת מתאימה מבחינה רוחנית, מקצועית ופיננסית (בד"כ תשיגו דרכו מחיר זול יותר). מחירי התזמורת 'הרגילות' נעים בין 3,000 -

10,000, ומשתנים גם לפי 'פיקר' / אורגן / כלים וכו'. תוכלו לחתום עמם על חוזה, אם כי בד"כ תזמורות מוכרות העובדות דרך אמרגן אינן מעוררות בעיות, ועומדות במה שסוכם (אנחנו בכל אופן, כמעט ולא קיבלנו תלונות על תזמורות). בחישוב השולחנות באולם – הכניסו גם כחצי שולחן עבור צוות התזמורת, הסאונד והצילום (אתם לא באמת רוצים אנשי מקצוע רעבים וחלשים..).

כאשר אתם סוגרים על התזמורת, תאמו איתם בין היתר את הפרטים הבאים:

- שיעמדו היכון על משמרתם **משעה** __ עד **שעה** __ כולל / לא כולל חופה.
- שיקליטו** את האירוע כולו, כולל החופה וברהמ"ז (אם יש הגברה) בכפוף לסיכום.
- להתאים את **סגנון השירה** לקהל / לשיבה.
- לנגן / לא לנגן **'ימים'** לכל רב שנכנס, (אם אתם ממנים סדרן חתונה - הורו לתזמורת להתייחס רק אליו).
- לתת / לא לתת **מיקרופון לקהל** (במיוחד לאלו שיוודעים לשיר...)
- שילמדו **שיר מסוים** לפני כן, לצורך האירוע. אם זה שיר שלכם, ויש לכם תווים - כדאי לשלוח להם מראש.
- שיצרבו את החומר על **דיסק** בסיום החתונה ויתנו למשפחה (אפשר לתת לסדרן החתונה).
- מחיר סופי** לכל הערב, כולל כל הפרטים שסיכמתם.
- מומלץ: **מחיר תוספת זמן לשעה** במידה ויהיה צורך בסוף האירוע (שיימדד לפי העיכוב באופן יחסי).

מודעת אירוסין

ישנן דעות רבות בדבר. יש שאצלם זו חובה קדושה ויש שרואים בכך בזבוז כסף משווע (יש מקומות שבהם ניתן לפרסם ללא תשלום). בכל אופן, אם החלטתם להשקיע בכך, חשבו חצי דקה על הנוסח, השמות והתארים (מר/ר/הר/הר/הרב/הרה/ג/הרה/ח/הגה"צ/מרן... וכן שליט"א/הי"ו/נ"י/התותח). וודאו שאין טעויות בשמות, בתארים ובתאריכים. משום מה, במקרים רבים בטקסט הפשוט, הקטן, הקריטי והמושקע הזה - יש הכי הרבה טעויות מכל העיתון. טוב שישלחו לכם דוגמא במייל לאישור של המודעה, ולא רק בע"פ. הייתה טעות באשמת העיתון? בד"כ הם יפצו וישימו שוב.

שלב שני // לקראת האירוסין

מתנות ותכשיטים לכלה

מקובל שאת, אם החתן, מעניקה תכשיטים לכלתך הטרייה בשמחת האירוסין (ויש מהדרין שאם הכלה תענוד בעצמה לכלתה את התכשיטים החדשים). רוב העולם נוהג לרכוש תכשיטי זהב טהור חרף מחירם הגבוה (בכל זאת, פעם בחיים...). כדאי מאוד לתכנן את הרכישה נכון, ולבחון כיצד ניתן יהיה להגיע לתוצאה הרצויה ביותר, מבחינה תקציבית ומבחינת טעמה של הכלה. אם את משלמת על מתנה כמה אלפים טובים – את ודאי רוצה שכלתך באמת תאהב אותה ותהנה ממנה במשך שנים רבות. כדאי לברר היטב על חנות/מכירה מומלצת, יש חנויות שמפיקעות מחיר בלי תמורה אמיתית!

לפניך, אם החתן היקרה, מספר דרכים אפשריות לרכישת תכשיטים לכלה;

- א. לקנות בהפתעה** תכשיטים לכלה, לפי טעמך האישי. אופציה זו מאוד-מאוד-מאוד לא מומלצת, גם אם את מצהירה בפירוש "שהכלה יכולה להחליף". הרבה כלות לא חשות בנוח להחליף את שקבלו, והיא עלולה לחוש החמצה אם לא קלעת לטעמה.
- ב. להביא לשמחת אירוסין** מספר דגמים לבחירה. יש חנויות שמסכימות, וכרוך בדרך כלל בהשראת פיקדון. גם אופציה זו לא מומלצת, הן משום שלא תמיד יש משהו מתוך האופציות שהכלה באמת אוהבת, הן משום שהכלה בשמחת האירוסין לא תמיד פנויה לחשוב על כך, והן משום שבמקרה כזה עוד יותר לא נעים להחליף בחנות לאחר מכן...
- ג. ללכת עם הכלה לבחור.** גם אם לך ממש-ממש ברור שכלתך חשה בנוח ללכת אתך – יתכן והיא תחוש שלא בנוח בסיטואציה הזו. אתן בכל אופן עוד לא מכירות לעומק, וכן – לבחירותיה יש השלכה ישירה על הסכום שתשלמי, וזה לא נעים. מומלץ לוותר!
- ד. סוכן מכירות.** יש סוכנויות מכירות שבאים לבית עם מספר דגמים, או גרוע יותר – קטלוג מודפס, ומציגים את מרכולתם. בדרך כלל הרכישה דרכם הרבה פחות אמינה מרכישה בחנות רשמית ומוכרת, ובדרך כלל ההיצע שלהם לא רחב דיו.
- ה. האופציה המקובלת והמומלצת;** בחרי חנות או מכירה ביתית מוכרת ואמינה שיש לה מבחר והיצע, ותאמי עם המוכרת על תקרת סכום מקסימלית לתכשיטים. את יכולה (אך לא חייבת) לעדכן אותה איזה תכשיטים יכולים להיכלל במחיר זה (שרשרת / צמיד / טבעת / עגיל / שעון / נזם / ירושלים של זהב). לאחר מכן הכלה תלך עם בת לוויה כרצונה, ותבחר את התכשיטים מתוך מה שתגיש לה המוכרת (בהתאמה לתקרה שהצבת). ודאי שיש לחנות שירות טוב ואמין, ולתכשיטים אחריות. אם אין בחנות די היצע, את יכולה מראש לבחור כמה חנויות, שבאחת מהן תבחר הכלה את התכשיטים. לחילופין, הבהירי לכלה שאם לא תמצא בחנות משהו שקולע לטעמה – שלא 'תתפשר' על משהו אלא שתאמר לך, ותנסו חנויות נוספות. חבל!

חשוב מאוד! במקרה והחלטת לבחור באופציה המומלצת ולסכם עם חנות תכשיטים - עלייך לוודא בבירור כי משרתים את כלתך בידיעה ברורה שהיא כ"כלתה של...". ואחרי הבחירה - לבדוק שירשמו את שמה **בצורה ברורה** עם התכשיט שנבחר, שלא יארע חלילה בלבול והחלפה. כבר קרה לא פעם שקנו בטעות תכשיט אחר לגמרי, הכלה התאכזבה מהדוגמה שלא היא בחרה ולא יפה בכלל, השוויגער

התעצבנה על המחיר שחרג ועל הטעם הגרוע, ושני הצדדים שתקו שנים "כי לא נעים..." (ייתכן באמת שכדאי לוודא עם הכלה בעדינות שהתכשיט שהיא בחרה זה "ההוא עם העיגולים בצדדים..." [וואו! הוא ממש יפה!...] וכך תחסכו עוגמת נפש מרובה).

בכל מקרה, אם את קונה תכשיטים על פי טעמך, כדאי מאוד לתת **זכות החלפה**. (הדבר נכון גם לגבי כל מתנה. לכל אחד. כל החיים).

יש סוגי מתנות שונים ורבו בזה המנהגים והדעות, הדבר תלוי בתקופה בשנה שמאורסים - איזה חגים יש, ימי הולדת וכו'. להלן רשימה קצרה של מתנות מקובלות, וזמן נתינתן אשר בד"כ נותנים (במגזר הספרדי/ליטאי. בקרב החסידים זה משתנה לפי המקובל בחסידות ולפי אורך תקופת האירוסין), אך **אין הדבר בהכרח, והכל לפי המנהג והעניין!** מומלץ להיוועץ בבנות משפחה ובנשים "שמבינות".

ראי סעיף נפרד.	☐	זר פרחים
חדר ייחוד [חוץ מטבעת הנישואין], יש שנוהגים טבעת יהלום ויש מקילים.	☐	טבעת
שמחת האירוסין או בהמשך התקופה. רוב העולם נוהג לתת מזהב טהור.	☐	שרשרת
שמחת האירוסין או בהמשך התקופה. רוב העולם נוהג לתת מזהב טהור.	☐	עגילים
שמחת האירוסין או בהמשך התקופה. רוב העולם נוהג לתת מזהב טהור.	☐	צמיד
שמחת האירוסין / שבת ראשונה / יום הולדת / אחר.	☐	שעון
שבת ראשונה/פגישה/אחר.	☐	סידור
בחגים אם יש, או במועד סתמי.	☐	מחזורים
שבת/פגישה אחרונה.	☐	תהילים
שבת אויכרוף/שבע ברכות.	☐	כמוטות
זר קטן וחמוד לצילומי הכלה. ראי בהמשך.	☐	זר חתונה

מתנות וספרים לחתן

לאירוסין

מקובל שאבי הכלה מעניק לחתן סט **תלמוד בבלי** במתנה, וכדאי לברר אצלו איזה ש"ס הוא מעדיף (בכל זאת, אתם רוצים הרי שהוא יעשה בזה שימוש...). אפשר לעצב גמרא או שניים בעיצוב יפה, ולשלוח לבית החתן או לאולם. אפשר גם לקנות זאת לאחר מכן. המהדורות הנפוצות והמקובלות כמתנה לחתן, הן:

הוצאה:	מהדורה:	כרכים:	גובה:	מחיר:	הערות:
עוז והדר	חתנים ענק	27	36 ס"מ	3800 ₪	ענק, מפואר ומכובד מאוד, אבל לא כל כך פרקטי ללומד ביום יום
עוז והדר	מורחבת	27	31 ס"מ	3000 ₪	תוספת מפרשים רבים בסוף כל כרך (כרכים די עבים)
עוז והדר	רגילה	20	31 ס"מ	2600 ₪	פופולרי מאוד!
עוז והדר	פנינים	20	26 ס"מ	1200 ₪	קטן, נוח לנסיעות, לרובם פחות נוח ללימוד רציף
וילנא	מורחבת	27	31 ס"מ	2900 ₪	תוספת מפרשים רבים בסוף כל כרך (כרכים די עבים)
וילנא	רגילה	20	31 ס"מ	2300 ₪	פופולרי מאוד!
וילנא	פנינים	20	26 ס"מ	1100 ₪	נקרא גם מהדורת 'בר מצוה'. קטן ונוח לנסיעות או עיון מהיר, פחות לעיון ממושך.

בנוסף לש"ס יש שווערים עם לב רחב שמעניקים מתנה נוספת, כגון שעון, או סט ספרים נוסף כגון ארבעה טורים, שולחן ערוך או רמב"ם. אם אתה מתלבט במה להשקיע – אפשר ומקובל לשאול את החתן מה יעדיף מבין האפשרויות. **תמיד רצוי לתת זכות החלפה.**

איפה קונים סט ספרים לחתן? בכל חנות ספרים כמעט, ואצל הרבה ספקים פרטיים. ברמת העיקרון כולם מזמינים מאותם ספקים, כך שאין כמעט הבדלים בין המוכרים השונים מלבד הזמינות, האחריות ופריסת התשלומים. לעתים יש חאפרים שמוכרים בזול קצת יותר.

במהלך תקופת האירוסין

הזמנים המקובלים לנתינת מתנות משמעותיות הם בין היתר: שבת ראשונה אצל הצד השני, חגים ומועדים, ימי הולדת ופגישה אחרונה. רעיונות אפשריים למתנה לחתן: ש"ס, שולחן ערוך, רמב"ם, טור, משנ"ב, נ"ך, חמישה חומשי תורה מהודר, סטנדר רצפה/שולחן, גביע לקידוש, מחזורים, סט להבדלה, קופסה לאתרוג (או אתרוג מהודר), חנוכיה, מגילה, בית מגילה, קערת ליל הסדר, שעון, חפתים, עניבה, ושאר המוצרים הרלוונטיים המופיעים גם בכל כלה. בשאר הפגישות (לנוהגים) נותנים בד"כ מתנה קטנה או מכתב קטן, ובעניין זה בנכם/בתכם יסתדרו מן הסתם בכוחות עצמם...

לחתונה

יש נוהגים שהכלה קונה **טלית** לחתן לחופה. אם כן - יש לברר אצל החתן: • מידה • סוג הבד (רגיל/נגד החלקה) • אורך ועובי הפתילות • צורת הקשירה • צבע הפסים (לנוהגים בטלית לבנה) • פתיל תכלת? (לגזעיים). נחמד לתת גם סט נרתיק לטלית ולתפילין. לברר על: • סוג [קטיפה/עור/אחר] • צבע • גודל נרתיק • רקמת שם (מלא / חלקי / ראשי תיבות).

זר אירוסין

בדורותינו, נפוץ המנהג שאם החתן שולח לכלתה זר פרחים גדול ונאה. עלות ממוצעת של זר לכלה הינה 900 ₪ עד 2000 ₪. את הזר יפה להביא לאולם בו נערכת שמחת האירוסין, אם יש, או לחילופין לשלוח לבית הכלה. לפני שאתם מזמינים - בקשו לראות תמונות אותנטיות של המעצבת, אלא אם זו חנות מנוסה ומוכרת. כמו כן, כדאי להשוות מחירים וסגנונות בין כמה בתי עסק.

ישנם כאלו שלוקחים סכומים גבוהים כמקובל בשוק, אף שמקצועיותם כלל לא מצדיקה את המחיר. אנב, ייתכן שכדאי לכם לברר על מחיר של זר יפה ומלכותי במחיר הרצוי (אפשר לבקש תמונות), מבלי לגלות למעצב/ת שזה עבור כלה. בו ברגע שתאמרו את המילה "כלה" - המחיר עלול לזנק קמעא.

כדאי שהזר יוכן ככל הניתן סמוך למועד הגשתו, במיוחד בקיץ, כדאי למנוע קמילה מהירה. אנב, אם אתם מצרפים אגרטל או כלי, כדאי שהפרופורציות והעיצוב שלו יהיו הגיוניים, כדי שיוכל למצוא מקום עתידי בבית של זוג צעיר (ופעוטותיהם הזוחלים אי"ה...).

רעיון יפה מאוד שנפוץ בשנים האחרונות: הזר בסופו של דבר קמל, ומלבד אגרטל ואולי צרור פלסטיק - לא נותר כלום מההשקעה הכספית הרבה. לכן, ישנן רבות שרוכשות מתנה משמעותית לכלה (מיקסר / מעבד מזון / מגהץ קיטור / פטישון / אחר) ועליו מעצבים זר נאה בעלות זזה לפער בין זר מלא למחיר המתנה. מעצבי הפרחים המקצועיים מכירים את המושג היטב, ובדרך כלל משלבים את הזר והאריזה בצורה יפה מאוד. לחילופין - ניתן לארוז את המתנה קלות עם בד 'טול', ומעליה להניח את הזר וכך לחסוך את ההובלה של המתנה אל חנות העיצוב. כך גם לאחר שהזר נובל - נותרת המתנה לשנים רבות. במקרה כזה, כדאי שתצמידו גם זכות החלפה למוצר.

שטר תנאים

לנוהגים, יש לתאם עם רב כלשהו (ראש הישיבה, אחד הר"מים, רב השכונה וכו') שיערוך את התנאים. ודאו שהחתן מטפל. יש לשאול לגבי נוסח השטר הנהוג, ולרכוש בחנות ספרים או תשמישי קדושה (תוכלו בהזדמנות זו לקנות גם כתובה, ראה להלן).

שמחת האירוסין

מקובל שצד הכלה מארגן את אירוע האירוסין, ובהתאמה - האירוע נערך ע"פ בחירת הורי הכלה ובאזור מגוריהם. כיום ישנם רבים שאינם עושים שמחת אירוסין באולם, במיוחד אם שמחת ה'ווארט' הייתה גדולה יחסית, והגיעו אליה רוב בני המשפחה. יש שעושים את האירוע בבית גדול, או באולם קטן יש מהדרין.

ציולם - זכרו להביא מצלמה + בטרייה או למנות מישהו שיצלם, את הנוכחים, המתנות היפות וכו'.

מוזיקה - אם יש לכם הגברה הכינו נגן עם שירי רקע רגועים ומתאימים לסיטואציה, זה מעשיר מאוד. יש גמ"חים המשאילים ציוד הגברה חינם או במחיר סמלי. תזמורת או תקליטן של ממש פחות מומלץ באירוסין. תנו לחבר'ה לפטפט קצת...

נשאר אוכל? - בעיקרון שילמתם עליו טבין ותקליין ומגיע לכם לקחת אותו (ודאו שיהיו קופסאות אריזה, או שתביאו איתכם). אין לכם צורך בו? חסד גדול להתאמץ מעט, לארוז ולהניח בישיבה גדולה סמוכה (חשוב לכתוב או לעדכן מה הכשרות!). הבחורים הרעבים שמסיימים את עמל תורתם יודו לכם ויברכו אתכם מאוד, וזהו חסד אמיתי עם עמלי תורה!

אם אתם עושים אירוע באולם, מומלץ שתעיפו מבט על הסעיפים הנוספים בקובץ זה נוגעים לקייטרינג בחתונה ולארגון שבת חתן. טלו משם את מה שרלוונטי עבורכם.

שלב שלישי // תקופת האירוסין

קניית דירה

הפרטים בנושא הדיור רבים מאוד ומשתנים ממקרה למקרה ויכולים להוות עילה לספר בפני עצמו. כיון שכך הסיוע שיוכל להינתן במסגרת זו לא יוכל לענות על הצורך, וכדאי מאוד להיות בקשר עם אדם מבין מנוסה, שרכש בעצמו כמה דירות ומתמצא במצב השוק.

המלצה כללית אחת שהמליצו משפחות רבות: מי שבתוכניתו לקנות דירה, ויש בידו הון עצמי נדרש לצורך לקיחת משכנתא - **שיזדרז ככל האפשר, ולא יתעכב כלל!** כאשר מחליטים לקנות דירה "מתי שהוא בהמשך..." - עלולים להתעכב לבסוף שנים, ההון העצמי כלה על דמי השכירות, המחירים מאמירים, וכאשר מחליטים לקנות - כבר לא תמיד יש אפשרות פיננסית. בימינו, רכישת דירה במרכז הפכה לנחלתם של בעלי יכולת, ולכן גם אין לכם את האפשרות כרגע - קנו בפריפריה או בכל מקום, ואם לא דירה - ניתן לקנות נכסים זולים יותר, העיקר שיהיה בידכם משהו קבוע. בהמשך תבדקו אפשרויות לשדרוג.

מחיר למשתכן - אם אתה וכלתך טרם החזקתם בדירה כלשהי, אתם זכאים להשתתף בהגרות מחיר למשתכן. בדוק במשרד הבינוי והשיכון האם ישנן כאלו באופק, ואם כן - ודאי שכדאי להירשם (גם אם אין את הכסף!). זכיתם? הרווחתם!

הון עצמי - אנב, ברכישת דירה ראשונה תקבלו אחוזי משכנתא משופרים מסך שווי הנכס, ולפיכך תוכלו לרכוש נכס קטן בפריפריה גם בעזרת הון עצמי קטן ממש, אותו תוכלו להגדיל מעט בעזרת הלוואות שונות. היוועצו במומחים ומנוסים, אך דעו כי האפשרויות רבות.

מתווך - ככלל, הדירות הטובות והאיכותיות בדרך כלל נמכרות על ידי מתווכים ורובן בבלעדיות (כך שלא תוכלו להגיע לדירה ללא המתווך). עם זאת, תיווך עולה עשרות אלפי שקלים, ואם הצלחתם למצוא בכוחות עצמכם נכס טוב במחיר טוב - חסכתם. בכל מקרה כדאי ללמוד על האזור שבו אתם רוצים לקנות, על ידי שיטוט באתרי נדל"ן ויד שניה ומאגרי מידע שונים, וכן קבלו הצעות מכמה גורמים.

שוק ההון - כיום ישנם כאלו המשקיעים בשוק ההון, בקרנות הון סיכון ובתחומים אחרים ולא דווקא בנדל"ן. לדעתנו, כל האפשרויות הללו טרם התקבלו בציבור המיינסטרים, ובנוסף דורשות היכרות מעמיקה עם התחומים השונים והבנה אמיתית של תנאי השוק, כמו גם בעלות אמיתית על הכסף. לכן בשלב של הקמת בית וחתונה כל האפשרויות הללו מאוד לא מומלצות.

שכירת דירה

אי אפשר לחפש דירה לשכירות שלושה חודשים קודם החתונה, שהרי חבל לשלם על החודשים הללו לריק, והמשכיר לא ישמור אותה ריקה. מאידך - מסוכן לחכות לשבוע האחרון, אתם בטח מוותרים על התענוג שהזוג יתנחל אצלכם אחרי החתונה... לכן, **כחודש וחצי לפני החתונה** בערך, יש להתחיל לחפש דירה, וככל שעובר הזמן - לזרז את הזוג לעשות זאת בזריזות ובאינטנסיביות.

איך מוצאים דירה להשכרה?

- **משרדי תיווך** – בדרך כלל זו האופציה הפחות מומלצת כאשר מחפשים דירה לשכירות (בניגוד לרכישה), היות והתשלום שמשרד התיווך נוטל עשוי להיות גבוה (אלא אם רק המשכיר משלם). אמנם, **זה תלוי באזור המגורים המיועד**.
- **מאגרי מידע** – מקומונים ועיתונים שונים, מאגרי מידע אינטרנטיים (יד 2, הומלס, מדל"ן ועוד).
- **חברות** – ישנן חברות המרכזות ואוספות מידע על דירות (גם מהמאגרים הקודמים, וכן מפניות ישירות) ומרכזות את הכל בטבלאות ורשימות מסודרות, אותן הן שולחות למנויים בעלות חודשית של עשרות עד מאות שקלים לחודש. ביניהן ישא ברכה, דירומט, בורסת הדירות, לוח הארץ ועוד. במקומות שאין היצע גדול, מומלץ מאוד לרכוש מנוי אצלן, אך אין צורך במנוי כפול היות והתכנים בדרך כלל חופפים אצל כולם.

איך בודקים דירה להשכרה?

- מחיר סופי**. כולל: <חשמל <מים <גז <ארנונה <ועד בית <תיקוני תקלות <סיוד ביציאה <תשלומים מיוחדים.
- ריהוט**. ללא / חלקי / מלא. בדקו שהריהוט תקין וסביר, ואם יש שבר וכו' - עדכנו את המשכיר מראש.
- גודל**. פחות מ-20 מ"ר צפוף מדי. יותר מ-80 מ"ר גדול מדי לזוג. כמובן, לפי ההרגל והעניין.
- מצב הנכס**. רטיבות, תאורה רגילה, אור שמש, כיווני אוויר, אוורור, כניסה רגילה/פרטית ועוד.
- גיל הנכס**. ריצוף, סיוד, יציבות, רעש בין קומות, זווית נטייה ברצפה לניקוז מים, מפגעי בעלי חיים.
- דוד שמש**. בוילר, יונקרט. [עלות ממוצעת של בוילר לזוג הינה 100 - 150 ש"ח לחודש. קחו בחשבון].
- קליטה**. זוג צעיר בד"כ לא מחזיק טלפון ניח, ויש יחידות שאין בהן קליטה - עובדה שעשויה לעצבן קמעא.
- מיקום הנכס**. קומה, אזור (בית כנסת, כולל, עבודה, אוטובוס, מכולת, גישה לכלי רכב), מעלית, נוף, קהילה.
- משכיר**. בררו על אישיותו אצל השוכרים הקודמים אם אפשר, ואולי גם על השכנים.
- נקודות יציאה**. האם ניתן לצאת באמצע תקופת החוזה, ובאילו תנאים (שוכר חלופי וכדו').
- התחייבויות**. האם מותר להשאיל/להשכיר את הדירה לחברי השוכר, סיוד ביציאה ושאר נספחי חוזה.

כתבנו את כל הנ"ל סתם כדי שתהיו בעניינים, אך יהיה מה שיהיה - ברור שתצטרכו לוותר על לפחות אחד מן הסעיפים. היו ריאליים, והשוו את הנתונים בין הדירות האפשריות שבידכם. מתוך הדירות שמצאתם - בחרו את הטובה ביותר, ואל תחכו לדירה ניסית שתתגלה בהמשך. מקסימום - נסו להקטין את משך הזמן של ההתחייבות בחוזה (הזמן הסטנדרטי הוא שנה). בכניסה לדירה מומלץ לצלם ולתעד את כולה. אגב, אם הזוג משלמים ארנונה - בדקו אצל נציג בעירייה האם מגיעה לזוג הנחה וכמה (חסכון שנתי של עד אלפי שקלים).

חשוב! אם אין ולא הייתה לפני בני הזוג דירה על שמם אף פעם, או לחילופין - אם קנו, אך לא ייכנסו בתקופה הקרובה עקב אי השלמת הבנייה וכדו', והכנסותיהם המשותפות הן עד תקרה מסוימת, הרי שהם זכאים **לסיוע בשכר דירה ע"י המדינה**. הסיוע הוא עד ש85 לחודש, לזוג ללא ילדים. לשם קבלתו יש להכין:

☐ פירוט מעסיקים מביטוח לאומי	☐ צילום תעודת זהות + סכח
☐ כל חשבונות העו"ש עם פירוט על כל הכנסה	☐ חוזה שכירות בתוקף
☐ מכתב בקשה	☐ תעודת נישואין
☐ אישור תשלום אגרת בקשה	☐ צילום צ'ק עם פרטי חשבון

ולהגיש לאחת מחברות הסיוע: **'מלגם', 'עמידר'** או **'מגער'**. תוכלו לקבל את כל המידע הנצרך מנציג משרד הבינוי בטל' 5442*. זכרו, אף אחד לא "עושה לכם טובה", זהו כסף שנלקח מהמיסים שלכם (ועוד יילקח מהזוג בריבית דריבית...) ומגיע להם חוקית. התורה חסה על ממונם של ישראל, ואם מגיע להם - חבל לא לקחת.

רכישת ריהוט

למי שנכנס לדירה ריקה וצריך לקנות ריהוט, מומלץ מאוד להתחיל בבירורים כמה שיותר מוקדם. כאשר עושים מסע רכישות בלחץ של זמן - עושים את כל הטעויות האפשריות. בעת חירום, אפשר להשיג באופן זמני ריהוט מיד שניה או עשירית, עד לרכישת המוצרים.

קחו בחשבון, הגעת הריהוט עשויה להימשך עד **60** יום מההזמנה, במיוחד רהיטי עץ. מוצרי חשמל מגיעים תוך יום-יומיים, וטכנאי להתקנה מגיע כעבור יומיים נוספים (פתיחת והתקנת תנור ומכונת כביסה רק על ידי טכנאי מורשה, אחרת אין אחריות). החפצים הקריטיים לדיוור הם **מקרר, מכונת כביסה ומזרנים** (אפשר לבקש בסיס חילופי עד להגעת המיטות שרכשתם). אם יש אותם - ניתן לשרוד תקופה קצרה בתנאי קרב עד הגעת התנור/גז, ארונות, ספריה ושאר הריהוט, לכן יש להקדים אותם לפני האחרים. ככלל, מה שלא הכרחי לקנות לפני - עדיף לחכות לאחר החתונה, ולהכיר במדויק את צרכיכם העתידיים.

נצרך כמובן מספר לקחים שעלו לאחרים ביוקר;

- 👉 **לעולם אל תקנו במקום הראשון שאתם רואים!** גם אם המוכר נראה מאוד אמין, בדקו מחירים לפחות בשלושה חנויות. מומלץ עד כדי חובה לבדוק גם באתרים של השוואת מחירים. הפערים עשויים להיות עצומים, ומתוקף זכותכם לעדכן את המוכר במחירי המצוינים של המתחרה. רוב מוצרי הריהוט בכל החנויות מיוצרים באותן נגרות כך שההבדלים הם בעיקר באמינות, בשירות ובמחיר. בדקו האם המחיר כולל מע"מ, וכמה יעלו ההתקנות (המתקין רשמי עם תעודה?) ההובלות ועוד.
- 👉 **סכמו בצורה ברורה ועל הכתב,** לפני התשלום, את כל פרטי העסקה שבצעתם. מוצרים (שם ומספר מפורט של הדגם המובטח), מידות, צבעים, תוספות, תשלום מדויק על כל מוצר על כל התוספות שלו, עלות מדויקת של ההובלות וההרכבות (מעלית? סורגים? פירוק דלת? צנרת?), ותאריך אחרון לאספקת המוצרים. כך תחסכו עימותים, וויכוחים ועגמת נפש בהמשך.
- 👉 **חובה למדוד בדיוק רב את המידות והגדלים** שבהם ייכנסו הרהיטים, שלא תגלו שמכסה התנור נחסם מה'קאנט' של השיש והארון טיפה יותר גבוה מהתקרה... ברכישת ריהוט לדירה זמנית, יש לחשב **אופציה לפירוק והרכבה** מחדש כעבור תקופה (משנה לגבי איכות הרהיט ולגבי צורת הרכבתו, שאלו את המוכר), וכן לבחור **גדלים אוניברסליים** שיתאימו לרוב הדירות. שקלו פתרונות כגון ספרייה מחולקת לעמודות, מכונת כביסה עם פתח עליון, דלתות הזזה ולא ציר וכו'.
- 👉 **כדאי לבדוק מראש כמה שנות אחריות תקבלו,** ולחסוך את העלות של הביטוח שיציע לכם המתקין "במבצע רק ליום ההתקנה". כדי שהאחריות תהיה ברט תוקף, עליה להופיע בחשבונית. **חשוב:** יש מוצרים שצריך לשלוח את תעודת האחריות וטפסי הרכישה שלהם למשרדי החברה כדי לתת לה תוקף, אחרת אין אחריות!
- 👉 **מוצרים נלווים;** המתקין עשוי להציע לכם לרכוש ממנו מגנים מפילות מתת, מסנני אבנית, ברזים, מפחתי לחץ ושלל מוצרים נלווים בהתאם למוצר, במחיר כפול ממה שתוכלו לרכוש לבדכם בטמבור היקר ביותר בשכונה (ובאמת כדאי לקנות).
- 👉 **כאשר הציוד מגיע** עיברו עליו בעיון ובדקו את שלמותו. במידה ומצאתם - עדכנו את המתקין ואת החנות מיידית, ואם מכריע לכם - תוכלו לדרוש תיקון או החלפה. כמו כן בדקו שקיבלתם בדיוק את מה שסוכם. כדאי לעמוד ליד המתקין שלא יחפף. אם יש משהו רציני - אל תהססו לשלוח חזרה את המוצר עם המוביל, וודאי שלא לחתום על קבלת המוצר בשלמותו. במוצרי חשמל המתקין אמור לחתום על ההתקנה עבור תעודת האחריות.
- 👉 **שימוש עתידי:** ישנם נתונים עיצוביים שבחנות נראים טוב, אך יש לקחת בחשבון שימוש עתידי. למשל; צבע לבן נוטה להתלכלך // בצבע כהה (וונגה) יראו כל שריטה // עיצוב עם פינות חדות עשוי להיות יפהפה - עד שנתקעתם בו יחפים... // האם הותרתם מקום בחדר לחפצים גדולים? (תנור? עריסה??...) // בקיצור - תפעילו מחשבה, כי רוב העולם מתחרטים... (:

נדוניה

הנדוניה מורכבת מפרטים רבים מאוד שיש לדאוג להם או לרכוש ממקומות שונים, והדבר אורך זמן רב. לא כדאי להתחיל ברכישות לפני שמחת האירוסין, כי מן הסתם הזוג יקבל מתנות שיחסכו רכישות רבות וכן – אם אתם בעניין של לפנות לקרנות וגמ"חים שונים המספקים ציוד נדוניה בזול או בחינם – אין טעם לקנות כמובן. ברם, אחר שמחת האירוסין כדאי בהחלט להיכנס למהלך אקטיבי של רכישות החפצים המרובים, כדי למנוע עומס בסוף התקופה.

רשימת פריטים מלאה שוכנת בקובץ **'כל-כלה'** מבית ברכת ישראל. כדאי לעקוב ולסמן מה נרכש וכך לקבל אמביציה לסיים הכל בהקדם. לעתים יש דחף לקנות את היקר יותר שלכאורה הוא גם הטוב, אך חשבו על כך שברכישת כל כך הרבה פריטים, הפער למוצרים הטובים והיקרים יותר מצטבר ובסופו של דבר הופך למשמעותי מאוד. מה גם, שאולי טוב להותיר מקום לזוג להשתדרג בחלוף הזמן ;)

הדרכת חתנים / כלות

חתנים – עם תחילת תקופת האירוסין, על בנכם לקבוע מסלול לימודים עם מדריך חתנים, אשר יכשיר אותו א"ה להקמת הבית העתידי. הדרכת חתנים כוללת שלושה חלקים: **א.** הדרכה הלכתית – לימוד הלכות טהרת הבית, **ב.** הדרכה מעשית לקיום ובניין הבית **ג.** הדרכה רעיונית לקראת הקמת בית, שלום בית, זוגיות וכו'. ברוב ככל הישיבות יש רב או מדריך שאליו פונים רוב הבחורים, ולעתים בנכם יעדיף לחלק את הלימודים לשני רבנים או יותר. ככלל – עדיף ונכון יותר לתת לבנכם לנהל את ענייניו אלו באופן עצמאי, ורצוי רק לוודא שאכן זה מטופל והוא אינו שוכח וטובע בים המשימות.

כלות – עם תחילת תקופת האירוסין, רצוי לברר על מדריכת כלות אמינה ומוסמכת, בעלת הסמכה רשמית ובעלת המלצות מאנשים שאתם מכירים. למדריכת הכלות ישנה השפעה עצומה על התנהלות הבית העתידי (בד"כ יותר מאשר למדריך חתנים), וחשוב שבתכם תלמד את הדברים בצורה נכונה. עם זאת, אחר שדאגתם למדריכה טובה, מסתבר שנוח יהיה לבת לקבל מרחב אישי ועצמאי בתחומים אלו. המדריכה תקבע איתה סדרות שיעורים לפי ל"ז התקופה, ובסיומן תעניק לה תעודה שאותה הכלה תצטרך להציג במשרדי הרבנות.

הערה חשובה: מדריך חתנים ומדריכת כלות, הינם מקצוע לכל דבר. רכישת המקצוע דורשת השקעה של זמן, מאמץ וכסף בלימודים, צבירת מוניטין ועוד. לפיכך, אין סיבה שבעל מקצוע אמיתי יגיש את שירותיו 'חינם' או ב'מחיר סמלי'. להדרכות אלו ישנה חשיבות והשפעה רבה על עתיד הבית, והן יכולות לחסוך בעיות רבות מאוד בעתיד. לכן, הגם שהנכם ודאי טובעים בים של הוצאות יקרות, אם השקעתם בצלם, בתזמורת ובקייטרינג הון לא מבוטל, ודאי שגם בחלק הזה ראוי להשקיע. לא חייבים לקחת את היקר ביותר, אך גם לא לחפש לחסוך ולהסתמך על "גומלי חסדים" למיניהם, אלא לקחת משהו מקצועי, שיבצע את מלאכת ההדרכה כהלכה – תרתי משמע...

מומלץ! במרכז "אשיחה" של הרב אביאל נריה ניתן לרכוש קורס לחתנים **"כיצד תמנע טעויות מביכות בתקופת האירוסין"**. הקורס עושה סדר בתהליך בניית הקשר באופן נכון וצנוע, וכולל תוכן לצפייה ולקריאה. הקורס בנוי בצורה יפה ומושקעת, ובני ישיבות זכאים לקבל את הקורס חינם! לקבלת הקורס יש לשלוח בקשה למייל: a0527130390@gmail.com עם המילים **"הבן שלנו מאורס"**. יש גם קורס מקביל לכלות. כדאי לנצל!

גמ"חים / קרנות

יש גמ"חים רבים המשאילים ציוד הקשור לאירוע; תפילות, ברכונים, פרחים, מפות, כלים, מחיצות, ציוד ביטוח וחימום מקצועי, ריהוט, אביזרי ריקוד לילה, מזוודה לחופה (ראה להלן) ומה לא. תוכלו למצוא רשימות כאלו בספרי הטלפונים, במקומונים ועוד. הסתייעות בגמ"חים עשויה לחסוך אלפי שקלים. **בקשה:** סגרתם עם גמ"ח והחלטתם לבטל? אנא הודיעו להם! אחרים יוכלו ליהנות במקומכם!

בנוסף, יש קרנות וארגונים רבים שניתן להשיג מהם ציוד נדוניה, או מלגות תמיכה (הכול יחד עשוי להצטרף לסכום משמעותי) עבור הוצאות החתונה, ובמיוחד במקרים חריגים. לשם כך בדרך כלל תתבקשו לשלוח: הזמנה מקורית, צילום ת.ז. חתן ו/או כלה ו/או הורים עם ספח, פרטי המקרה, (מס' ילדים, הוצאות והכנסות וכו'), המלצה מראש הישיבה/רב השכונה, פרטי חשבון בנק/כתובת למשלוח צ'ק.

רישום נישואין

רישום נישואין הינו תהליך חוקי ומנהלי בלבד, ואין לו משמעות הלכתית. תעודת נישואין נדרשת בהמשך לצורך אישורי בנקים, משרדי ממשלה ועוד. כדי להירשם לנישואין על הזוג ללכת למשרדי רבנות מוכרת. ברוב המקומות אין צורך בהגעה משותפת של החתן והכלה.

לתשומת לב: ע"פ הוראת משרד הדתות, את רישום הנישואין יש לבצע החל מ-90 יום לפני החתונה, ולכל המאוחר 45 יום קודם החתונה! אם פספסתם את המועד עליכם לקבל אישור מיוחד וטפסים וכו', בקיצור – כאב ראש. ודאו שהזוג היקר לא שוכח...

רישום נישואין ניתן לעשות במשרדי הרבנות הראשית בכל עיר. האגרה היא כ-750 ש"ח, ובני ישיבה זכאים להנחה של 40% (בהצגת אישור לימודים). להלן רשימה מקוצרת מתוך [הרשימה המלאה](#) של משרדי הרבנות במועצות ובערים:

עיר:	כתובת:	טלפון:	פקס:	עיר:	כתובת:	טלפון:	פקס:
אופקים	אלי כהן 9	08-992-3073	08-992-3108	חיפה	הרצל 60	04-864-1178	04-866-7623
אלעד	שמאי 13	03-909-6601	03-909-6602	טבריה	הגליל 32	04-672-0993	04-672-3182
אשדוד	הנריטה סולד 1	08-863-0630	08-852-3021	ירושלים	החבצלת 12	02-621-4888	02-621-4862
באר שבע	התלמוד 8	08-620-4000	09-620-4000	פתח תקוה	חובבי ציון 37	03-905-1528	03-911-3625
בית שמש	אבא נעמת 1	02-991-1361	02-991-7714	צפת	הפלמ"ח 74	04-697-1633	04-697-1633
ביתר עילית	בעל התניא 4	02-580-8889	02-572-5561	רחובות	גולדברג 2	08-936-2541	08-936-2665
בני ברק	רבי עקיבא 12	03-578-1133	03-579-5212	רכסים	הגפן 12	04-984-6989	04-866-1528

מה הזוג צריכים להביא לרישום נישואין?

- תעודות זהות של שני בני הזוג.
- תעודת נישואין מקורית של ההורים (מרבנות א"י).
- שלוש תמונות פספורט של כל אחד מבני הזוג.
- אגרת רישום (כ-400 לכל צד).
- אישור ממדריכת כלות.
- תעודת רווקות (ראה להלן).
- שמו של הרב מסדר הקידושין.
- עדים שהחתן/כלה רווקים (במיוחד מחוץ לעיר).

בנוסף ישנם מקומות פרטיים בעלי הסמכה לרישום נישואים, כגון: **בד"ץ העדה החרדית:** רח' שטראוס 26 (בנייני זופניק) ירושלים, בין השעות 11:15-13:30 וכן 17:15-19:00. אגרת רישום ע"ס 420 ש"ח (לשני הצדדים יחד). טלפון: 02-6252808.

לאחר החתונה יש למלא טופס אישור מסדר הקידושין על כך שסידר את החופה ועליו שמות העדים, יחד עם צילום הכתובה וכו' - על פי הוראות רשם הנישואין, לשלוח בפקס למשרד הרשם, וכעבור מספר ימים לבוא לקחת את תעודת הנישואין.

לאחר מכן יש ללכת לרשות האוכלוסין וההגירה (משרד הפנים) **עם תעודת הנישואין** ולעדכן על שינוי מצב אישי, לצורך זה אין הכרח להגיע יחד וניתן להגיע כל אחד בנפרד, כמו כן לעדכון מצב אישי אין צורך לקבוע תור מראש. במידה והכלה רוצה להחליף תעודת זהות (כיסוי ראש) יש לקבוע תור מראש וניתן לעשות זאת באמצעות אתר רשות האוכלוסין (התורות לעתים ארוכים מאוד, בייחוד לת.ז. ביומטרית ודרכון, וניתן לקבוע רק מספר חודשים קדימה). עדכון המצב האישי משפיע על הספח הצמוד לתעודת הזהות, ויש לכך חשיבות רבה מול גורמים שונים (כגון בנקים ומשרדי ממשלה).

בהזדמנות זו הזוג יוכלו לשנות את הכתובת הרשמית שלהם. שקלו האם כדאי לשנות לכתובת הדירה החדשה (במיוחד בשכירות) או אולי להשאיר אצלכם ההורים, כי יש סנכרון איטי בין משרדי הממשלה על העניין. מה זה משנה? דואר, ארנונה, בחירות, תושב ועוד.

תעודת רווקות: ברישום במועצה או רבנות שאינה של עיר מגורי הזוג, יתכן ויתבקשו להציג תעודת רווקות. כדי להשיג תעודת רווקות עליהם לגשת לרבנות שבמקום מגוריהם [המופיע בת.ז. בששת החודשים האחרונים] ולהביא תעודת נישואין שלכם ההורים, אגרה ע"ס 135 ש"ח - שני עדים שאינם קרובי משפחה שלכם או זה של רעהו, שיעידו כי אינם נשואים כעת (גם אם היו נשואים בעבר). לבני ישיבה ובנות סמינר מספיק להביא אישור כתוב ממשרד המוסד הנוכחי על כך שאינם נשואים כעת. בתמורה הם יקבלו תעודת רווקות שאיתה יוכלו להירשם בכל רבנות שירצו. אם הם תושבי חו"ל עליהם להביא תעודת רווקות מהרבנות המכהנת באזור מגוריהם.

הזמנות

כתובות

אם אין לכם רשימות של המכרים (בר מצווה, חתונה קודמת) תצטרכו להכין רשימה חדשה, וכדאי להזדרז. איך מתחילים? פשוט מאוד, דבר ראשון קחו דף ועט, ורשמו 'אגפים'. למשל: משפחה צד האבא, משפחה צד האמא, שכונה, ישיבה של אבא, עבודה של אימא וכו'. כעת ליד כל 'אגף' תרשמו את המקום שבו ניתן להשיג את כל אנשי הקשר שבו, למשל - בעבודה של אמא ניתן לפנות למשרד ולבקש

רשימה של כל אנשי הצוות וממנה תסננו את מי שרלוונטי, כך גם אצל אבא ועוד. משפחה - פנו לקרובים מכל צד שעשו שמחות לאחרונה, בטוח יש להם רשימה כלשהי. לאחר מכן - עברו על אנשי הקשר בפלאפונים, ולסיום על המדריך השכונתי.

אם יש לכם מחשב - אפשר למלא רשימה בקובץ 'אקסל', הכוללת טורים נפרדים של: תואר (הגאון הגדול/פרופסור/המדריכה), משפחה, שם פרטי, תואר סיום (שליט"א/היקר/ידידנו הוותיק), רחוב, מספר בנין, מס' דירה, כניסה, עיר, מיקוד. כאשר יהיה לכם קובץ כזה - תוכלו להפוך אותו בקלות לתווית (פונקציה בוורד) מוכנות להדפסה על מדבקות [שאלו מישוה שמבין]. כך תחסכו שעות של עבודת יד, והרשימה תישמר לאירוע הבא בעזי"ת ותצטרך רק עדכון.

הדפסה

כדאי לחשב מראש כמה הזמנות במשוער תצטרכו, ולהוסיף על הכמות לפחות 10%. בפרט אצל מי שמחתן לראשונה, ועדיין אין לו אומדן עצמי לכמה הזמנות יזדקק. אגב, הרשימה של שמחת הבר-מצוה האחרונה אינה מספקת, משום שהחתן/כלה לוקחים גם כן כמות מסוימת, וכן נוספו כמה אנשים למאגר. קחו בחשבון, ההבדל בין 700 לבין 900 הזמנות במחיר הוא לא גבוה, אך הדפסה מיוחדת ל-200 הזמנות עולה הרבה יותר. לכן דאגו שלא תגיעו למצב בו תצטרכו להדפיס שוב. במקרה של ספק - כדאי להטות 'לחומר' ולהדפיס יותר.

טיפ: עברו על רשימת המוזמנים, וסמנו לעצמכם מי כנראה יגיע לסעודה (על סמך ניסיון מאירועים קודמים, ולא השערה גרידא שאינה מלמדת בדרך כלל). כך תוכלו לדעת כמה מנות עליכם להזמין באירוע עצמו.

צורת ההזמנה: ככלל, רוב רובם של האנשים אינם מייחסים חשיבות רבה, אם בכלל, למראה ההזמנה. נשים - קצת יותר. מי שחפץ להשקיע - אין הכרח לשלם יקר. אפשר לשדרג את ההזמנה עם הוספת אלמנט קל, ובעלות מינימלית (סרט פשוט, מדבקת יהלום, נקודת טוליפ, שאלו גננות...). במיוחד עם יש אחיות/יניות שאוהבות יצירה.

מעטפות: ישנן שלושה גדלים של מעטפות להזמנות: מעטפות שמספק האולם, מעטפות רגילות, מעטפות בהזמנה אישית (קחו בחשבון האם עלות המשלוח תהיה יקרה יותר. האולם נותן כמות מוגדרת או לפי מנות, ותוספת מעטפות - בתשלום. מי שחורג מהגודל הסטנדרטי, שיחשב האם הגודל של ההזמנה ייכנס למעטפות שהאולם מספק, וכן האם המשקל לא יהיה כבד יותר ממחיר מעטפה רגיל (נפק"מ בעלות דואר). יש שמדפיסים הזמנה עם קיפול שסוגר אותה בפני עצמה, כדי לחסוך בחלק מן המעטפות. מי שעושה זאת - שיקפיד להדפיס את שמו וכתובתו על הלשונית, למניעת הליכה לאיבוד עקב העתקה לא נכונה של הפרטים.

משלוח

אם אתם שולחים בדואר ישראל, מומלץ לשלוח **לכל המאוחר** חודש לפני האירוע. התעכבתם מדי? בדקו בסניף אופציות נוספות כגון דואר 24, דואר רשום מהיר ועוד (זה לא זול אך לפעמים יש אילוצים). כששולחים עם דואר ישראל אזכור של שמות שני המחותנים על גב המעטפה, יגרום שבמקרה והדואר יחזור הוא עלול לחזור לצד השני. לכן עדיף שכל צד ירשום רק את עצמו (מילא הנמען מכיר רק אותו).

ישנם שירותי משלוח וחלוקה פרטיים של דואר, כגון "היימשע פוסט", "ישירות" ועוד. דרכם העלות נמוכה יותר, והם בד"כ מהירים יותר, אך הם נותנים שירות רק בערים מרכזיות. באזור מגורכם תוכלו לחלק בכוחות עצמכם (או כוחות ילדיכם), אך אם הכתובות מורכבות יתכן ומומלץ לתת לשירות מקצועי. חשבו על כמות הזמנות גם עבור הסבים והסבתות, שייהנו מן הסתם לתת למכריהם. כמובן תנו גם לחתן והכלה עבור החברים/ות הרבנים/מורות.

ביגוד לבני המשפחה

לעיתים מרוב עצים לא רואים את היער, אך חשוב לדעת כי מומלץ מאוד להחיש את קניית הביגוד (ושאר הקניות) כמה שיותר, משום שקרוב לחתונה הלחץ גובר וחבל להתפשר או לעשות טעויות. נקטו כלל זה בידכם: **מה שאפשר - קונים היום!**

אם יש כמה אחים או אחיות שזקוקים לביגוד, נוח לרכז את הקניות במשותף (או לחילופין לעשות עם כל אחד סיבוב לכל מה שהוא זקוק ולדעת ש"עם חני סיימנו"). קחו בחשבון, שאם תקנו בחנות אחת ובקנייה אחת כמה פריטים - תוכלו להתנות את הקנייה בקבלת הנחה משמעותית, ובמקרים רבים הזבן ייענה לדרישתכם (בחנויות 'חרדיות', לא ברשתות). בכל אופן, ערכו כמה שיותר מוקדם **רשימות מפורטות** של כל פריטי הביגוד הנדרשים לכל אחד ואחד מבני המשפחה.

שמלות

יש שמעוניינות בביגוד אחיד לכל בנות המשפחה הקרובות. אין ספק שהמראה מלבב, אך יש לשקול האם זה שווה את המאמץ והעלות. בכל אופן, ביגוד ניתן להשיג על ידי תפירה, קנייה או שכירות. ישנם בעלי חסד נפלאים שפתחו גמ"חים המשכירים סט שמלות אירוע מפוארות בעיצוב אחיד לכל הילדות, בחינם או מחיר סמלי. זהו חסד עצום של חסכון למשפחות אברכים ואשרי חלקם.

תפירה או קנייה של שמלות, מומלץ לבצע מוקדם ככל הניתן, משום שהעניין עלול לקחת זמן. חשבו האם האלמנטים תואמים את הגיל. בררו על אשת מקצוע טובה, המשתמשת בחומרים איכותיים אשר יישמרו את איכות הבגד, ויאפשרו לכן להשתמש בו שוב בעתיד ולהשכיר/למכור לאחרות. אם אתן שוכרות - בררו במספר מקומות, בקשו תמונות, וכאשר מצאתן דוגמא שמצאה חן בעיניכן, כדאי שתלכו לראות את הבגדים מקרוב האם הם תואמים במראה (ובעיקר במצב) למוצג בתמונה.

בררו גם אפשרות של תפירה ותיקון לפי המידות הנדרשות. ניתן לשכור גם גמ"חים במחירים זולים, רק לוודא שיש מידות. חשבו על עניין הנוחות, האם הבגד אינו מגביל מדי במהלך האירוע. לא תמיד תמצאו לכולן את אותו הבגד, וכדי לתפור בגד זהה למה שמצאתן - נדרשת מיומנות רבה כדי שהתוצאה תהיה תואמת. אם אינכן בטוחות שהבגד הנתפר יהיה זהה - עדיף לא ללכת על זה ולחפש מקום אחר. ובכלל, למה לא להסתפק בבגד מהאירוע הקודם?..

תסרוקות

יש שמשיקות בתסרוקת מקצועית עבור האחיות, ובמקרה כזה גם כדאי לברר ולוודא שהסירוק מקצועי ברמה סבירה. יש ללכת מוקדם למסרקת, ולהביא אתכם את הבגד של האירוע. מומלץ להימנע מתספורות לא יציבות ומכבידות, שעלולות לגרום הפרעה משמעותית במהלך האירוע.

אם יש כמה אחיות, בדקו מה התוספת עבור ביצוע העבודה בבית, ייתכן שהעלות מצדיקה את שלוות הנפש. אחיות הכלה ישיגו עבור זה מחיר זול יותר (אם המסרקת עובדת גם על הכלה). במקרה כזה, יש להתארגן מוקדם, להתחיל בגדולות ולסיים בקטנות (שעלול 'להתפרק' לה...), הכלה אחרונה, אלא אם צריכה לצאת לסיוע.

בדקו האם יש ללבוש את בגד החתונה לפני התסרוקת והאיפור שלא יהרוס את העיצוב. אם כן - חובה לכסות בניילון את הבגד למניעת לכלוך וכתמים מהאיפור ומהסירוק. טיפ: עשו חור באשפתון, ותחבו בו את ראשן. כך תקבלו כיסוי הרמטי, ובסיום תוכלו פשוט לקרוע אותו בעדינות. שאפו לסיים את המלאכה לפחות שעה לפני זמן היציאה הרצוי מהבית.

שלב רביעי // לקראת החתונה

סדרן לחתונה

הסעיף הבא, הינו מן הסתם ההמלצה המשמעותית והחשובה ביותר בקובץ זה, אשר עשויה לחסוך עוגמת נפש רבה לבעלי השמחה. בעלי שמחה רבים שיישמו זאת, הודו מאוד וברכו על הרעיון שחסך להם הרבה כאב ראש, זמן וכסף.

המלצתנו היא **למנות 'סדרן' מטעמכם לחתונה**, שידאג לתפקוד של כל הפרטים. הסדרן יכול להיות חבר טוב, בן דוד (עדיף שלא אח קרוב, אלא מישהו חיצוני שלא יהיה עסוק מדי במהלך האירוע). כמובן שיש לבחור במישהו רציני ואחראי שגם בעלי המקצוע יתייחסו אליו ברצינות, שיפעל בחכמה, יאחז ראש אבל לא ירגיז את הגורמים השונים או יפריע לזרימה הנעימה של האירוע.

הסדרן יתבקש על ידכם להגיע מוקדם מאוד לאולם, ותפקידו יהיה לוודא שכל הפרטים הקטנים והגדולים מתקדמים ופועלים בקצב הרצוי, כאשר בעלי השמחה עצמם עסוקים מדי כדי לפנות להם תשומת לב. מה למשל? קורה שהאולם 'שוכח' ואינו עומד בסיכומיו ביחס למספר המקומות, התפריט, השעות, הניקיון וכו'. קורה גם בחתונות רבות שהאירוע נמרח ונסחב (בעיקר לקראת ברה"מ"ז) זמן רב ללא סיבה, ולאחר מכן נותר מעט זמן לריקודים. כיון שכך, מומלץ מאוד להכין דף הוראות מסודר, ולתת לסדרן (ועותק להורים, שיהיה). להלן רשימה אפשרית שאפשר להעתיק ולהדפיס, שתוכלו כמובן להוסיף עליה מדעתכם:

- עם ההגעה לאולם: להכניס תיק של כלה לחדר ייחוד. לרכז את הצידוד של החופה במקום שמור ונגיש.
- מתנות - לארגן כינה, לוודא שיש כספת ומעטפות ועט (מי שחפץ להעניק לכם, לא צריך גם לשבור את הראש להשיג...).
- לאחר מכן: לבדוק שהאולם, השירותים והריהוט נקיים יחסית, שבאמת יש ___ מקומות ישיבה כמסוכם (גברים/נשים).
- לאחר מכן: לבחון שהתפריט תואם במלואו למה שהוזמן (ציידו אותו מראש בתפריט שסוכם). וכך במשך הסעודה.
- שעה ___ לוודא שצוות הצילום כולו הגיע, והביא את הצידוד שסוכם (אביזרים, רקעים). אם לא – טלפון 'בהול' אליהם.
- שעה ___ לוודא שהתזמורת וההרכב הגיעו כמסוכם. (לתאם איתם על אחראי על ה'מים' לרבינים).
- שעה ___ לוודא שמסדר הקידושין הגיע או מגיע מיד, שהעדים לא באמצע מנחה, שיש מיקרופון תקין לחופה.
- שעה ___ להכין ציוד לחופה; עששיות עם נרות, יין, גביע, להדליק ולתת להורי החתן והכלה (מומלץ למנות אחראי נפרד).
- אם יוצאים לחופה דרך "מסך אוויר" בדלת הכניסה, רצוי לכבות אותו לרגע, או להגן על הלהבות מהרוח עם כובע/אחר.
- קצת אחרי כשמתחיל טקס החופה 'מותר' לכבות את הנרות ולארוז (זו לא מצווה, רק מנהג).
- בסיום טקס החופה: לאסוף את הצידוד של החופה כולו ולשמור במקום בטוח. ולוודא שהכתובה אצל הורי הכלה!
- כעבור ___ דקות לוודא שמנה ראשונה מוגשת בזמן ובקצב. המוזיקה לא חזקה וחופרת מדי?
- שעה ___ אם יש צורך להזכיר לצלם להיכנס לחדר ייחוד לצילומים.
- שעה ___ (או ___ דקות אחרי סיום החופה בפועל) להזכיר להורים/לחברים לזרז את החתן והכלה בחדר-ייחוד.
- שעה ___ להכין גביע ויין, ולהזכיר לאבי החתן / כלה להתחיל להתארגן לקראת ברכת המזון וש"ב. חבל להימרח סתם.
- בסיום הסעודה: לוודא שהמלצרים מפנים את השולחנות ומקפלים אותם לצורך הריקודים.
- שעה ___ לוודא שהבר (מנות משמחים) מתפקד, שיש שתייה, אוכל, כוסות וכו' כפי שסוכם.
- מוניות: הגיע ראש הישיבה או ר"מ חשוב? לבדוק את עניין התשלום למונית/נהג. אפשר להכין מראש.
- סוף הריקודים: לקחת את הדיסק מהתזמורת, ולשמור במקום בטוח (במיוחד אם אין עותק).
- לקראת סיום: לבקש במטבח שיארוז את יתרת האוכל שנותר (ע"פ הסיכום, ואם יש לכם מה לעשות בו).
- צילומים: לקרוא זריז לכל הנשואים והמשפחות וכו' לכיוון הרקע. חבל שכולם יחכו לכל אחד ואחד חמש דקות.
- מצווה טאנץ?: במידה ויש, להזדרז לארגן את האולם לאירוע, אחרת זה עלול להיגרר זמן רב בלי שום סיבה.
- סוף האירוע: לעבור על האולם ולבדוק שאין אבדות, מתנות, ציוד חופה וכו', לוודא שהורי הכלה לקחו את הכתובה.

תוכלו כמובן להוסיף על כך כהנה וכהנה, על פי פרטי האירוע הספציפי שלכם. חישבו רגע כמה טרדה ועגמת נפש יכול למנוע סדרן אחד כזה שיעשה את מלאכתו נאמנה. רצוי לתת לו רשימת טלפונים של כל מי שקשור לאירוע: מסדר קידושין (נהג שלו), עדי החופה, מנהל אולם, רב-מלצרים, צלם, תזמורת ועוד. בכל מצב, החזיקו רשימה כזו אתכם בכיס (או בפלאפון).

ציוד לחתונה

ב"ה יש גמ"חים נוספים רבים המספקים את כל הציוד הנדרש לחופה ולחתונה, חפשו בספר טלפונים. הדבר יחסוך לכם הרבה כאב ראש. כל פרט לעיל הוא קטן כשלעצמו, אך **נסו לדמיין את הרגע בו זקוקים לו - והוא איננו...** מומלץ לפתוח לפני כן בבית ולוודא שכל הפרטים נמצאים, אם לא - ידעו את בעלי הגמ"ח לפני האירוע.

גמ"ח ברכת ישראל מספק את כל הציוד הדרוש לחופה במחיר עלות של מוצרים מתכלים, במזוודה קומפקטית ונוחה. הגמ"ח מונה מספר סניפים ברחבי הארץ. מומלץ להתקשר בהקדם ולשמור תאריך, במיוחד אם החתונה בעונת עומס. **תפוס? יש גם גמ"חים רבים נוספים, בדקו בספרי הטלפונים.**

לתשומת לב! הטלפונים נועדו לתיאום והזמנת מזוודה בלבד! לבקשת הקבצים ולכל נושא אחר יש לפנות אך ורק במייל.

#	עיר:	אזור:	רחוב:	משפחה:	טלפון:
01	אופקים	קרית מנחם	הרב עובדיה יוסף (אשל) 9	אזולאי	050-414-9648 / 055-678-1774
02	אלעד	אחיעזר	הלל 33	אשר	052-769-4237 (עדיפות לתושבי העיר)
03	אשדוד	רובע ג'	חטיבת הנגב 41	לב	08-856-5310 (כולל גארטל נאה למצווה טאניץ')
04	בית שמש	רמה א'	נחל רביבים 13	שורגו	053-310-6465
05	בית שמש	רמה ג'	נחום הנביא 10	גודסבלט	02-991-3214
06	ביתר עילית	גבעה 28	הרב שך 12	רובין	054-854-1093
07	בני ברק	גינות דוד	גינות דוד 18 קומה 7	מילר	052-716-5599
08	בני ברק	מרכז העיר	כפר עציון 8	שטרית	03-578-6591
09	ירושלים	בית וגן	בית וגן 85	שנקולבסקי	053-460-3624
10	ירושלים	קרית היובל	אנטקה 82	פאפיש	052-716-5780 / 058-324-4835
11	ירושלים	רמות ב'	אשכולי 108 ד'	כהן	02-673-0696 / 052-714-7721
12	ירושלים	רמות ד'	מירסקי 23	כהן	053-315-3586
13	כרמאל	שכונה דרומית	מורד הגיא 79	גולדברג	050-412-3403
14	מודיעין עילית	קרית ספר	נתיבות המשפט 80	רוזנהן	08-979-1021
15	פתח תקוה	הדר גנים	צפת 82	בן מאיר	050-60-56113
16	צפת	מאור חיים	מאור חיים 6/26	גולדשמיד	053-312-2335
17	קרית יערים	טלז סטון	רח' הרי"ף 6	רביץ	02-580-8077
18	ראשון לציון	רמב"ם	רש"י	אופיר	053-410-4574
19	רכסים	גבעה ב'	האירוסים 29	קרמר	04-904-0804
20	רמת הגולן	נוב	דרך נוב 1	שטרסברג	052-521-1849
21	תל ציון	(כוכב יעקב)	קהילת יעקב 5	דיידוביץ	02-970-9397
22	תפרח	מרכז	רמב"ם 59	קאהן	054-856-0399

< בעלי חסד מערים נוספות החפצים להקים סניף, יש ליצור קשר עם ישראל כהן במייל: ic93335@gmail.com (כרוך במאמץ תפעולי, הציוד במימון ברכת ישראל) >

תכולת המזוודה כוללת ברוב הסניפים:

- תפילה לכלה (עור לבן).
- עששיות לחופה + בסיס נאה + נרות + מצת.
- גביע [חד פעמי] כסוף + תחתית + פותחן יין.
- יין לבן. (מומלץ מאוד, למקרה שנשכך (ותמיד נשכך)).
- כוס חתנים דקה לשבירה (חובה!! חמירא סכנתא).
- חוברת ברכות החופה בכתב גדול + דף כיבודים.
- ממחטות מיוחדות לניקוי כתמים מהיר.
- חוט שחור ולבן + מחט + סיכות ביטחון.
- אקמול, פלסטרים, תיק 'עזרה ראשונה'.
- נצנצים. חיטה. אפר. (לנוהגים).
- כתובה רזרבה (3 נוסחאות) + עט.
- עניבה לבנה רזרבה.

בנוסף, ערכו רשימה מפורטת של מה שצריך לקחת לאולם לבל יישכח משהו;

שני הצדדים: כסף מזומן (והרבה), מזוודה לחופה, פעקאלאך לסעודה, מפתח לדירת הזוג (!), ציוד לתינוק, שמות לתפילה, אביזרי ריקוד לכלה (כדאי שהחברות יביאו, ולא האחיות העסוקות והמסורקות), חבילת אשפתונים להובלת מתנות.

צד החתן:	צד הכלה:
☐ טבעת נישואין. אפשר לשים בכיס החתן.*	☐ טלית. לחתן היקר. יש לה תחביב קבוע ללכת לאיבוד.
☐ מתנה לחדר ייחוד. בכיס החתן.*	☐ תפילה לכלה. אולי גם לאימהות ולציבור.
☐ קיטל. לנוהגים. מומלץ לגהץ מראש.	☐ אביזרי ריקוד. ראה למטה.
☐ חולצה ועניבה רזרבה לחתן. מומלץ מאוד!	☐ מעיל לבן לכלה. בחורף. וכן מטריה לבנה.
☐ כתובה. במיוחד אם היא כבר חצי מלאה.	☐ תיק של הכלה. לשים בחדר ייחוד מיד עם ההגעה לאולם (כדאי למנות אח, או סדרן).
☐ תפילין! לשחרית של יום המחרת...	☐
☐ תיק לחדר ייחוד. ראו ב"כל כלה".	☐

*הנוהגים שהחתן נכנס לחופה עם כיסים ריקים, ימנו אחראי שידחוף לו בכיס בעיתוי הנכון.

עוד שבוע... ☞

כשבוע לקראת החתונה מומלץ מאוד להקדיש שעה שעתיים, ולהרים טלפונים לגורמים הרלוונטיים, כדי למנוע הפתעות. בין היתר; למסדר קידושין, לתזמורת, לצלם, לאולם, לקייטרינג, למאפרת, לכיסא כלה, לסלון כלות, לנהג של החתן/כלה אם יש, לגמ"חים השונים וכל מי שאפשר. ודאו עמם שהם זוכרים את התאריך (העברי + הלועזי + היום בשבוע, למען הסר ספק), וכן השעות וכל הפרטים שסוכם. אם הייתה חלילה אי הבנה כלשהי - כדאי מאוד שתגלו אותה שבוע קודם...

עדים לחופה ושאר כיבודים ☞

לא פעם החופה מתעכבת כיון שאין עדים (בני המשפחה הם 'קרובים'...), לכן כדאי לחשוב על כך מראש ולתאם עם עדים שיהיו במקום. ניתן לכבד שניים מצוות ה'משיבים' וכדו' בישיבה, שיבואו עם ההסעה לחופה וכך לא תתקעו. יש שנוהגים שעדי החופה ועדי הקידושין הם נפרדים, אם כן - עליכם לדאוג לארבעה אנשים שאינם קרובים.

כמו כן, כדאי לתכנן את רשימת הכיבודים והברכות מראש (כולל התארים הראויים לכ"א, ומה קורה אם לא נמצאים וכו') ולא לאלתר ברגע האחרון. ניתן לחשוב גם על מישהו "שיודע", שיכבד את המברכים כ"א לפי כבודו, הן בחופה והן בשבע ברכות שלאחר ברכת המזון בחתונה עצמה.

היום הגדול ☞

מומלץ מאוד שיום זה יהיה פנוי לחלוטין מסידורים טכניים מלבד ההכרחיים ליום החופה. הדבר יתאפשר רק אם תשקיעו מאמצים כדי לסיים הכול לפני כן. לילה קודם לכן מומלץ שהחתן / הכלה ובני משפחותיהם ילכו לישון מוקדם (ניסו לפחות...). יום החתונה הוא יום מעייף מאוד ועליכם להיות ערניים. תכננו זמן לתפילה ומחשבה ביום הגדול, בהשקט ובשלווה. רצוי מאוד שהחתן יתפלל מנחה גדולה גם בקיץ (וידי כערב יום כיפור).

- **כותל** - אם נוהגים לנסוע לכותל ביום החתונה עצמו דווקא - כדאי מאוד לנסוע לתפילת שחרית או מיד אחריה, **ולא בצהריים** (בכלל - עדיף שלא לצאת מהבית ביום החתונה לשום מקום. אומרים שד"ר מרפי מסתובב עם מסוק ומשקפת בשמי העיר).
- **רשימה** - ראוי להכין מראש רשימה ברורה של כל מה שיש לבצע ביום זה, ולתלות אותה במקום בולט בבית. כל דבר שבוצע למחוק, וכך לדעת בדיוק מה נשאר.
- **מקום התארגנות** - אם החתונה מחוץ לעיר, אפשר לנסות לאתר מקום טוב באזור האולם ולהתארגן שם בנחת. (דירה ריקה, משפחה ללא ילדים קטנים, סוויטה וכדו'). במיוחד הורי הכלה. כמובן שיש לתאם עם המאפרת וכו'. ענייני סירוק ואיפור ביום החתונה, ראו לעיל בסעיף "ביגוד לבני המשפחה".
- **ארוחה** - רצוי לדאוג במהלך היום לארוחה הגיונית עבור בני המשפחה. עדיף לא משהו מלכלך.
- **יציאה** - לפני שיוצאים - ודאו שלא שכחתם דבר ממה שיש לקחת לאולם (פירוט לעיל).
- **רכב** - יש נהג עם רכב שלוקח את החתן? דאגו שישגיע לפני הזמן, ויהיה מוכן ללא עיכוב. שכרתם רכב שרד עם מנוע מפלצתי? אפשר להבין את התלהבות הנהג, אך זה באמת טיימינג גרוע למבחן רכב, ויכולות הנהג שלא באמת מנוסה ושולט בו היטב (חובש מ'איחוד' כתב לנו כי נכח בעצמו בשלוש תאונות עם חתנים/כלות ברכבי יוקרה...).
- **שמירת הבית** - לצערנו, קרו וכנראה גם יקרו מקרים רבים של פריצות לבתי בעלי השמחה במהלך השמחה/שבת חתן, ומתברר שהגנבים (ובכללם בני מיעוטים!) למדו לעקוב אחר ההזמנות בבתי הכנסת או בתיבות השכנים. כדי למנוע עוגמת נפש עצומה - מומלץ להשאיר שומרים כלשהם דוגמת שכנים/ות וכדו' שישוה בדירה, או לכה"פ יבקר בה מדי פעם. יש שמסתפקים באור דולק וכבה על שעון, וטייפ ברקע (יש גם פסי קול של בית מאויש, גוגל יודע), אבל רוב הגנבים שמעו על הפטנט לפניכם. יש כאלו שעושים זאת תמורת תשלום סמלי.
- **תינוקות** - אם יש תינוק/ת למשפחה, ואי אפשר להשאיר אצל ביבי סיטר, שכרו מישהי מיוחדת (לא מהמוזמנים) שתשמור עליו באזור האולם (חדר ייחוד?). כך הוא יהיה נגיש לטיפול והאכלה, אך לא יפריע. אל תסמכו על אחיות/בנות דודות בעניין, כי לא יהיה להם ראש לזה ובסוף זה ייפול על האם.
- **במהלך האירוע** - הקפידו **לחייך ולהאיר פנים** אל האורחים. המשתתפים באירוע הקדישו עבורכם זמן, מאמץ, ואולי גם כסף על נסיעות וביבי-סיטר, ומגיע להם יחס תואם. התייחסו בשמחה ובמאור פנים לכל אחד ואחת (גם מי שאינכם מכירים, בינתיים...), כמו לאורח כבוד אשר בא לבקר אתכם בביתכם הפרטי. המשתתפים ייהנו מן האירוע, ישתתפו בשמחתכם בלב שלם, והלבבות (וגם המצלמות) ינציחו את הרגעים והמאושרים.

תשלומים בסוף האירוע ☞

יש לתאם עם המחותרים את כל עניין התשלומים באירוע, מי משלם וכמה ולמי. מומלץ שצד אחד ייתן את כל הסכומים הנדרשים לצד השני מראש, **ורק הצד השני ישלם לכל הגורמים**. כך תמנעו מטעויות, ומתשלום כפול שעשוי להיות מסובך לקבל אותו חזרה.

מומלץ מאוד להכין מראש את התשלום במזומן או בשיק **במעטפות סגורות**, ועל כל מעטפה לרשום עבור מי היא: אולם, צלם, תזמורת, מלצרים, הסעה לחברים וכו' (אפשר, לפחות חלק, למסור לסדרן שיטפל בזה). באירוע עצמו לא בטוח שראשכם יהיה פנוי, בשביל לחשב כמה זה 85% מתוך 7550 שקל חדש עובר לסוחר.

בנוסף, דאגו גם לכסף בצד עבור **הוצאות לא צפויות**, כגון: מונית לראש הישיבה, תגבור הסעה נוספת לחברי החתן, כסף לנסיעות חזור, ואולי גם לכמה וכמה גבאי צדקה, שמן הסתם יבואו לזכות אתכם בשעות הנשגבות. מנהג יפה לתרום ביום החופה 'סעודת עניים' ע"פ מעשה דבת ר"ע לאחד מבתי התבשיל, או לישיבה קדושה (ולוודא שהארוחה באמת תשודרג או תשולם מזה).

טיפים למלצרים - יש נוקטים שאי מתן טיפים כרוך בגזל, כיון שזוהי חלק ממשכורת המלצרים המקובלת בשוק. סכמו מראש מי מהמחותנים נותן וכמה. יש כאלו שנותנים מראש לאחראי האולם או לראש המלצרים, שיחלק למלצרים בעצמו, על דעת שהם לא יבואו לבקש (עי' לעיל). כמו כן - בררו לפני כן על התעריף המקובל, שלא ינצלו את טוב לבבכם מעבר לרצוי. הסכום נע בין 30 עד 200 לכל מלצר/ית, תלוי כמובן ברמת האירוע (וברור שיש אולמות ואירועים שטיפ שם הוא חובה ממשית). ו... רגע לפני שאתם עוזבים את השטח:

- כתובה** - הורי הכלה, לקחתם??
 - אבדות** - שמישהו (סדרן) יעבור על האולם במהירות, לוודא שלא נשכחו אבדות יקרות, גם לא מתחת שולחן הבר המכוסה מפה עד הרצפה, בחדר ייחוד, במשרדי האולם, באיזור הלבשה, בעגלת המתנות וברכב המושכר. הכספת טופלה, כן?
 - מתנות** - ודאו שלא נותרו מתנות בפינות, ניתן להצטייד מראש באשפתונים להובלה, במיוחד אם יש גשם.
 - חתן וכלה** - אפשר לסייע להם בהובלת המתנות אל ביתם הטרי, כולל העלאה לבית אם יש צורך. אבי החתן יכול לתת לבנו כמה שקלים במזומן - מה שהחתן עצמו בד"כ אינו זוכר לעשות (עבור מכולת/נסיעות למחר...). מכאן ואילך - הוא יסתדר...
 - אוכל שנותר** - למרות שכעת ראשכם לא במקום, ס"ה שילמתם עליו סכום יקר מאוד ולפחות חלק ממנו עשוי להיות שימושי למדי. בכל מקרה, אם זה ייזרק - מצוה גדולה מאוד לקחת את האוכל לשיביה גדולה כלשהי, ולהניח בחדר האוכל (נא כתבו מה הכשרות). בשבילכם זה דקה מאמץ, בשביל הבחורים זה יכול להיות חסד גדול ממש, וחזקה עליו שלא ישבור ריקם...
- אפרונו תשלומים** - האם ככוונתכם להמשיך את הוראת הקבע לשיביה או לסמינר? תמיד טוב ויפה לתרום להחזקת תורה וחסד, אבל אם אתם לחוצים כרגע - זכרו לבטל. בדרך כלל טלפון אחד למשרד יספיק, אך לא תמיד.

שלב חמישי // שבת & שבע ברכות

ימי השבע-ברכות

ערכו מראש רשימה לעצמכם, ועבור החתן והכלה - היכן תהיה השמחה בכל יום, וחשבו את מי להזמין לכל שמחה. הימים מתחלקים בערך ב'שווה' בין הצדדים, והכל לפי הצורך והעניין. דאגו לפניכם חדשות' בכל יום - במיוחד אם אין שכנים בסביבה.

מומלץ שלא לעשות במקומות קשים להגעה עבור בני המשפחה המורחבת, ובמיוחד בתנאי מזג אוויר קשים או בזמנים לחוצים. אם הנכם נוסעים באוטובוסים או רכבת, בררו מראש את זמני התחבורה (אוטובוס אחרון...). שוכרים רכב לשבוע? **הזמינו לפחות שבוע מראש!**

שבת אויפרוף / חתן

יש מנהגים רבים בדבר, יש שעושים בבית ועולים לתורה בשטיבע'ל הסמוך, ויש שנוסעים למלון בקוסטריקה עם כל המשפחה המורחבת. בציבור הספרדי-ישיבתי, מקובל צדד החתן מפיק את השבת חתן ואין אויפרוף כלל. בציבור הליטאי יש שאמצו את הרעיון, ועושים שבת חתן במשותף, ושבת אויפרוף במסגרת מצומצמת. בכל מקרה, אם עושים שתי שבתות מקובל שכל צד מפיק שבת אחת.

נביא להלן רשימת סידורים כלליים בהתאמה לכל סוגי השבתות, לקטו לעצמכם את המידע הרלוונטי.

מקום:

אם אתם **עושים בבית או בביה"כ סמוך** - חפשו דירות ללינה **כבר חודש מראש**, תלו שלטים בכל הכניסות באזור + בתי הכנסת וכו'. **טיפ שקבלנו:** כדי למנוע ערבוב של כל מפתחות הדירות זה בזה, הכינו מראש מדבקות/תליונים/שקיות עם פתק, המכילים את שמות המשפחה והכתובת של אלו שאמרו שיתנו דירה, והצמידו למפתח ברגע שקיבלתם אותו. במקביל, מלאו טבלה של "מי ישן איפה", וכך האורחים באותה דירה ידעו בדיוק היכן היא, ואתם לא תתבלבלו.

תאמו עם גבאי ביה"כ שיסדיר את העניינים מבחינת עליות, קידוש וכו'. יפה לארגן מפה בסיסית של האזור בכל דירה (אפשר לצלם מספר טלפונים ולהוסיף סימון מיקומים של בית הכנסת, מקום האוכל וכו'). כמובן שאופציה זו זולה הרבה יותר.

אם אתם **שוכרים מקום** - חשבו היטב על מקום מוצלח, **בררו עליו** אצל אנשים שהיו בו, וחשבו את זמני הנסיעה של בני המשפחה אליו וממנו, בשישי ובמוצ"ש, בחורף ובקיץ. חשבו גם על המרחק הגיאוגרפי בין מקומות הלינה למקום האוכל, במיוחד אם יהיה שרב או ברד. מומלץ להזדרז גם בזה ולתפוס מקום מיד עם סגירת השידוך, כי המקומות הטובים נתפסים.

הכנות וציוד נדרש:

הכינו רשימה מפורטת לעצמכם מה יש להביא, כולל ביגוד לכל המשפחה, ציוד עזר, תנורים, מצעים, פלטות, מיחם ועוד. אם יש אפשרות תוכלו להכין מיתוג קל לשבת, שלטי "שבת שלום!" וכן "ברוכים הבאים! - החדר של סבא וסבתא ציגלמן" (במקרה כזה השאירו מספר דפים מעוצבים ריקים, למילוי לפי הצורך. אורחים חדשים ברגע האחרון, שלטי הכוונה וכו').

יפה להכין תכניה לשבת ולשים בכל חדר/דירה, כדי שהאורחים ידעו מה עומד לפניהם, וכן מתי להגיע (כדאי להקדים מעט את זמני הסעודות מהרצוי בפועל, ע"פ אופי המשפחה...), חלקו את מקומות השינה מראש לפי הצורך (מיטות, עריסות, מדרגות, רעש), ובערב שבת כאשר הציבור הקדוש מתחיל לבא - דאגו למישהו שיקבל את פניהם בחיוך, ויפנה כל אחד למעונו הוא.

טיפ: בשבתות חתן בדרך כלל אחרי סעודה שניה מתעורר רצון להתפלל מנחה גדולה, כי כבר הגיע הזמן. הבעיה שאם עושים כן, הציבור מגיע לסעודה שלישית רגע לפני השקיעה, וברבות הדרשנים – הסעודה מתאחרת מאוד ומוציאים שבת באיחור רב שעלול להקשות על האורחים המתגוררים רחוק, והאמת שגם על המתגוררים קרוב...

לפיכך, מומלץ – ובמיוחד בקיץ – למקם את מנחה כשעה וחצי לפני שקיעה, ללא עריכת מנין מוקדם. כך הציבור "יאלץ" לקום מוקדם לתפילה, וסעודה שלישית תתחיל מוקדם, יהיה זמן לכל הדרשנים, והוצאת השבת לא תתאחר הרבה מעבר לרצוי, כך שכולם יודו לכם.

דברים שעשויים להישכח: **ספר תורה, סידורים וחומשים, גביע, פותחן בקבוקים, חבילת נרות לציבור, נר ובשמים, מזכרת** (אם הכנתם). אם החלטתם **לעשות מזכרת לשבת** – הכינו אותה כמה שיותר מוקדם. למקפידים – זכרו **לפתוח את כל האריזות** והבקבוקים מראש. לסיום – מי ידבר בכל סעודה? מוגבל בזמן? מי בעל התפילה? יש בעל קורא? מי עולה מתי?

אוכל:

חוץ מתפריט הסעודות, החליטו מראש על תוספות צדדיות כמו **פינת קפה** פעילה, וכן **כיבוד** במקומות הלילה – במיוחד בקיץ כשבאים מנסיעה והילדים (לא רק..). רעבים מאוד. במיוחד, אפשרו אופציה לעשות קידוש והבדלה בצורה עצמאית, הניחו גביע ומיץ ענבים במקום גלוי בחדר אוכל נון-סטופ, או במקומות השינה (יש גביעי פלסטיק כסופים שנמכרים בחבילות של עשרה.. ויש מחמירים.. קיצר).

- פינת קפה** – חלב, קפה-נס, קפה שחור, תה (תמצית או תה נמס), שוקו, סוכר, כפיות, כוסות קרטון, כוסות רגילים, מפת ניילון, טישו, מיחם (בטיחות!!).
- קבלת פנים** – פירות / פיצוחים / ממתקים / סוכריות / עוגות / עוגיות / שתייה קלה / כוסות / תכניה (מחק את המיותר, מומלץ להכין מראש עם ניילון נצמד שיישמר ולא יתייבש). לא רצוי לתת אוכל שעלול להתקרר (קוגל), להתחמם (גלידות), להתייבש או להתקלקל. אם הוחלט על מתנה לכלה לשבת (פמוטים?) – ניתן לשים בחדר החתן ו/או הכלה בצורה נאה, עם נרות או שמן כמובן (אלא אם החלטתם שלא ידליקו בחדרים).
- תפריט** – לא כתבנו כאן רשימה מפורטת, כי מי שבאמת יודע ומסוגל לבשל לבד לשבת חתן קומפלט – יסתדר בלי רשימה שלנו, ומי שאינו יודע – שיעשה שיעורי בית רציניים, כי זה **מורכב מאוד**. במידה והבישולים מתחלקים, הכינו טבלת תפריט עם פירוט; מי מבשל מה, והאם בוצע (כך תוכלו לעקוב). החלטתם לבשל הכול לבד? **אתם חייבים להתייעץ על זה עם בעל ניסיון!!** גם מבחינת הבישול הכמותי, האחסון והחימום שלו, ובעיקר מבחינת ההיערכות הלוגיסטית ולוח הזמנים.
- כלים** – כלי הגשה וסכ"ם, יש גמ"חים המספקים בהשאלה. ניתן להביא חד פעמי (הרבה יותר פרקטי). אם הזמנתם קייטרינג – בד"כ הוא מספק גם ציוד. אם לא, זכרו: צלחות (גדלים שונים), כוסות, סכו"ם, קערות הגשה, צלוחיות, לפתניות (סלטים, קינוחים, חדרים), מפיונים, מפות לשולחנות, בהתאם לתפריט.
- סוכריות** – לא לשכוח להביא לעלייה לתורה. למי שאינו מנוסה; ישנן שבע עליות, ובכל אחת מהן – סבתות ודודות שרוצות לזרוק והרבה. אם לא יהיה מספיק – ייגמרו הסוכריות לפני העליות הקריטיות, וחבל שהחתן לא יקבל כלום. הכמות המומלצת בציבור רגיל היא לפחות שלוש ק"ג חלקי הסבתות ויוצחל"צ, ולהפחית לפחות 30% מהכמות שתיזרק בפועל, ע"פ תעריף ילדות בעזרת נשים. החתן יודה לכם מאוד אם תרכשו טופים רכים, ולא סוכריות קשות וכואבות (ואולי גם רופאי השיניים). **טיפ:** אפשר לחלק מראש בשקיות לפי העליות, ובכמות יחסית למעמד העולה (דוד/סבא/חתן).

עצות וטיפים כלליים:

- למדו את המקום** – בהזדמנות קפצו למקום השמחה, וראו מקרוב מה נראה שיצטרכו. חשבו על: ארון קודש // ספר תורה // חומשים // סידורים // שולחנות // כסאות // סטנדרים // ווילונות // מחיצות // מיטות // מזרנים // עריסות // שלטי הכוונה // תאורה // מפצלי חשמל // כבלי חשמל מאריכים // מאווררים // תנורים // שעוני שבת // מצעים // שטיחי רצפה לכיורים // חוטי קשירה (למיחם, לדלתות, לשלטים ועוד) ועוד. בדקו האם עליכם לבקש **מפתחות** למטבח, למחסן, לחדרים ולמתחם בכלל. בדקתם שניכם את המזגן בחדר אוכל/בית מדרש וקר מדי? לא בטוח שיהיה קר כשיהיו במקום מאה איש! לגבי חימום זה הפוך. כשיש חלונות אפשר מקסימום לפתוח ולאזן.
- מפתחות לחדרים** – במקרים רבים בשיבות וכו', אין מפתחות לנעילת החדרים. אך כשאתם מארחים שם נשואים זה שונה, ולרוב הציבור פחות נוח לישון עם דלת פתוחה. כמו כן יש חשש שייגנבו דברים ע"י פוחזים שיחדרו למתחם (בזמן הסעודה למשל). נסו לדאוג לזה. לא הצלחתם? אפשר לנעול חפצים יקרי ערך ברכבים פרטיים.
- ציוד** – פעמים רבות עליכם להביא ציוד נוסף, על פי תנאי המקום. יש גמ"חים שמספקים ציוד לשמחות, וביניהם: שולחנות, כיסאות, מפות, כלים נאים, מגשים, סירים גדולים, פלטות לסירים, תנורי חימום, מאווררים, נרות, שעוני שבת, כבלים מאריכים, סידורים, חומשים, ספרי תורה ומה לא. ודאו מראש שלא חסר כלום.
- הגיעו מוקדם** – כדאי שכבר ביום שישי מוקדם בבוקר תהיו בשטח (מקסימום תנחו קצת), ותכינו הכל כמה שיותר מוקדם. ככה תגלו (יה"ר שלא) שהמקום לא נקי, שהמיזוג לא עובד, שהפחת במטבח נופל בגלל עומס חשמל מהפלטות, שהמעלית נתקעת, שאין מנעולים לחדרים, שיש נזילה של מים, שיש ליקויי בטיחות (להלן) ועוד.

☑ **בטיחות!!** - הקדישו זמן לבדיקה יסודית של נושא הבטיחות, ובמיוחד אם משתתפים גם ילדים. קבלנו בקשה מיוחדת מהנהלת ארגון 'איחוד הצלה', להוסיף עוד ולהתריע כי **בשבתות אלו מתרחשים ל"ע אסונות רבים**, בלי שום פרופורציה לשבתות שגרתיות בבית. הסיבות לכך פשוטות, מצויות מאוד וכמעט בלתי נמנעות:

- המפגש עם בני הדודים מעורר בילדים את יצר השובבות ביתר שאת, ומזמין רעיונות שלא תעלו בדעתכם.
- רוב השבתות ההלו נערכות במקומות שלא מותאמים לנוכחות של ילדים שובבים (ישיבות למשל).

לכן, לבן יהפוך לאבל מחולכם חלילה – אנא בדקו היטב: **אזור הדלקת נרות מבודד ובטוח!** (חובה לרכז את כולם בחדר האוכל בפינה יציבה ומבודדת, ובשום אופן לא כל אחד בחדרו! פיקוח נפש!), **מיחם יציב ורחוק מהישג יד קטנה! מקומות גבוהים בלי גדר! מרווחים בגדר! אתרי טיפוס פוטנציאליים! חפצים כבדים לא מקובעים! לוחות חשמל חשופים! זכוכיות! ציוד כבד! יציאה לגג! מעלית! מנעולים! יציאות לכביש! ועוד...**

יש בעיית בטיחות שלא נפתרה? מנו משמרת של אחראי תורן שיהיה עם הילדים במשך כל הסעודה. ונשמרתם מאוד לנפשותיכם!

חשוב!

לפני האירוסין, לפני החתונה, לפני השבת ובכל זמן ועת – סגולה בדוקה לתת צדקה ביד רחבה, למען עניי בית ישראל, וכמעשה הידוע עם בתו של רבי עקיבא אשר בזכות מצוות הצדקה נצלה מהכשת נחש וממוות ביום חופתה ל"ע. לנוחותכם, מצ"ב רשימת הקופות המרכזיות בארה"ק, לתרומה בכל עת:

שם הקופה:	פעילות:	הנהלה:	מוקדי תרומות:
קופת העיר	בני ברק, ארצי חלקי	ליטאית	1800-394-747
ועד הרבנים	ארצי	חסידית	1800-223-636
קופת רבותינו	ארצי	ספרדית	1800-202-200
חסדי שלום	ארצי, קהילתי	פלג ירושלמי	1800-230-240

* * *

מזל טוב!

עימוד והפקה:

מחברי
הספרים

... כבר יודעים...

הוצאה לאור - זה טקסט רץ.

תרומם

המרה

סריקה

תמלול

הקלדה

עיצוב

עימוד

הגהה

ניקוד

עריכה

הפצה

מכירה

פרסום

דיגיטציה

הדפסה

טקסט רץ. הוצאה לאור

039-111-444

x039111444@gmail.com | textratzt.co.il

לנוחותכם, מצ"ב להלן רשימה של כל הקניות והסידורים הנפוצים, לפי סדר ונושאים. שימו בכיס וסמנו מה כבר ביצעתם.

----- ✂ ----- **דף סידורים כללי להורי החתן - גזר ושומר** ----- ✂ -----

☐ שמות לתפילה	☐ לשלוח הזמנות	☐ להזמין גמ"חים	☐ למצוא אולם
☐ אירועי שבע ברכות	☐ מקום מגורים לזוג	☐ ביגוד לחתן	☐ לסגור עם האולם
☐ שבת אויפרוף	☐ משכנתא	☐ ביגוד לאבא	☐ לסגור תזמורת
☐	☐ נדוניה	☐ ביגוד לאמא	☐ לסגור צלם
☐	☐ לסדר דירה	☐ ביגוד לאחים	☐ מודעת אירוסין
☐	☐ סדרן לחתונה	☐ ביגוד לאחיות	☐ תכשיטים לכלה
☐	☐ ציוד לחתונה	☐ כתובה	☐ שעון לכלה
☐	☐ רשימת כיבודים	☐ רשימת מוזמנים	☐ זר אירוסין
☐	☐ להכין כסף ושיקים	☐ להדפיס הזמנות	☐ קרנות תמיכה

----- ✂ ----- **דף סידורים כללי להורי הכלה - גזר ושומר** ----- ✂ -----

☐ רשימת כיבודים	☐ רשימת מוזמנים	☐ להזמין גמ"חים	☐ למצוא אולם
☐ להכין כסף ושיקים	☐ להדפיס הזמנות	☐ שמלת כלה	☐ לסגור עם האולם
☐ שמות לתפילה	☐ לשלוח הזמנות	☐ כיסא כלה	☐ לסגור תזמורת
☐ אירועי שבע ברכות	☐ מקום מגורים לזוג	☐ זר לכלה	☐ לסגור צלם
☐ שבת שבע ברכות	☐ משכנתא	☐ פאה	☐ מאפרת לכלה
☐	☐ נדוניה	☐ נדוניה	☐ מודעת אירוסין
☐	☐ לסדר דירה	☐ ביגוד לאבא	☐ לבחור תכשיטים
☐	☐ סדרן לחתונה	☐ ביגוד לאמא	☐ ש"ס לחתן
☐	☐ ציוד לחתונה	☐ ביגוד לאחים	☐ שעון לחתן
☐	☐ תיק לחדר ייחוד	☐ ביגוד לאחיות	☐ קרנות תמיכה

קבצי ההדרכה של גמ"ח ברכת ישראל:

- **כל חתן** - כל הסידורים הטכניים לחתן בתקופת האירוסין
- **כל כלה** - כל הסידורים הטכניים לכלה בתקופת האירוסין
- **כל מצהלות** - קובץ טיפים וסידורים טכניים להורים מחתנים
- **כל מקדש** - טבלת נושאי שיחה והכנה בסיסית לשידוכים
- **כל הנערים** - כל הסידורים הטכניים לשמחת הולדת הבן והבת

לתשומת לב:

הקבצים מתעדכנים כל הזמן, ע"י המלצות מניסיונם של רבים, לקבלת גרסה מעודכנת של קובץ זה או אחרים - פנו אלינו במייל. נשמח לשמוע תגובות, הארות, הערות, לקחים ורעיונות נוספים:

birkatisrael1@gmail.com

מצווה להפיץ ולפרסם את הקובץ כמות שהוא ובשלמותו, אך לא על ידי העלאה לרשת. אין לשנות את הקובץ מצורתו המקורית בשום פנים ואופן! המעוניין לזכות את הרבים יוכל להדפיס ולמכור במחיר שלא יעלה על 5 ₪ לקובץ.

כל הזכויות שמורות © ע"פ הלכה וע"פ חוק

שימוש שלא בתנאים המפורטים יגרור תביעה מיידית.

בברכת כניין עדי עד /// גמ"ח ברכת ישראל

חדש!

ניתן להוריד גרסה מעודכנת של הקבצים מאתר

טקסט רץ. הוצאה לאור

www.textratz.co.il

לחץ למעבר לקישור